

Xəbər
Benzinin bahalaşmasına iqtisadçılar nə deyir?
yazısı səh.10-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 18 iyul 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 149 (6763) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Latviyada mühüm razılaşma
Riqada səfərdə olan prezident İlham Əliyev: "Bu, çox ciddi, sanballı sənəddir, demək olar ki, əlaqələrimizin bütün sahələrini əhatə edir"
yazısı səh.4-də

Şəkidəki dəhşətli cinayət ölüm hökmünü yenidən aktuallaşdırdı
yazısı səh.7-də

İran prezidentinin qardaşı "seçkinin cəzasını" çəkir?
yazısı səh.4-də

"Xalq Cəbhəsinin varisi kimdir?" müzakirələri yenidən başlayıb
yazısı səh.6-də

Rusiya ilə Ermənistanın birgə qoşun yaratmasına Bakıdan etirazlar
yazısı səh.5-də

Səməd Vurğun haqqında "satqın" iddiası aranı qatdı
yazısı səh.12-də

ABŞ-ın Rusiyaya qarşı sanksiyası Azərbaycanı "vura bilər"
yazısı səh.9-də

Tikinti materialları bazarında qiymətlər "sökülür"
yazısı səh.12-də

"Qarabağ"ın rəqibi niyə "eşşək arısı" olmasın...
yazısı səh.15-də

Milyonçu erməniyə ərə gedən Səbinə azərbaycanlı deyil
yazısı səh.3-də

İlan saneması hallarında ilk yardım-mütəxəssis məsləhəti
yazısı səh.14-də

Münaqişə tərəflərini qorxudan Rusiya indi özü də qorxur!

PUTİNİN MÜHARİBƏ TƏLAŞI, QARABAĞ SEÇİMİ - KÖHNƏ PLAN QAYIDIR...

Kreml başçısı Əliyevlə Sərkisyanı təzədən görüşdürmək istəyir - əsas motiv; sülh ümidləri müharibə ümidlərini üstələyəcəkmi?; **Sərkisyandan acı etiraf:** "Ermənistanın nə vaxtsa Azərbaycandan varlı olacağını söyləmək şərhlətənliqdır, yalandır..."

Həbsdəki general Elçin Quliyevdən

"Çox şeyi danışacağam" anonsu

MTN-in Antiterror Mərkəzinin sabiq rəisi: "İstəsəm ölkədən elə qaçardım ki, izimi-tozumu tapa bilməzdilər"
yazısı səh.7-də

Dünya çempionunun bar qalmağalı ilə bağlı yeni xəbərlər
yazısı səh.3-də

38 yaşında öldürülən Elmar Hüseynovun 50 yaşı...
yazısı səh.6-də

Tağı Əhmədovun korrupsiya pullarını hara xərcləməsi haqda ilginç dosye
yazısı səh.3-də

Bakıda üç ölkənin XİN başçılarının görüşü keçiriləcək

İyulun 18-19-də Bakıda Azərbaycan, Türkmənistan və Türkiyə XİN başçıları Elmar Məmmədov, Rəşid Məmedov və Mevlüt Çavuşoğlunun iştirakı ilə Azərbaycan-Türkmənistan-Türkiyə xarici işlər nazirlərinin dördüncü üçtərəfli görüşü keçiriləcək.

Azərbaycan XİN-dən verilən məlumata görə, görüşdən sonra nazirlərin birgə mətbuat konfransı keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Qeyd edək ki, Azərbaycan-Türkmənistan-Türkiyə formatında xarici işlər nazirləri səviyyəsində birinci üçtərəfli görüş 2014-cü il mayın 26-da Bakıda keçirilib. Bunun ardınca həmin ilin 5 iyun tarixində Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının IV Zirvə toplantısı çərçivəsində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev, Türkiyə prezidenti Abdullah Gül və Türkmənistan prezidenti Qurbanqulu Berdimuhamedov arasında ikitərəfli və üçtərəfli formatda görüşlər keçirilib.

29 yanvar 2015-ci ildə Aşqabadda adıçəkilən formatda keçirilən ikinci görüşün yekunlarına əsasən 2015-2017-ci illər üçün Azərbaycan-Türkmənistan-Türkiyə üçtərəfli əməkdaşlığının Çərçivə Proqramı qəbul olunub.

28 avqust 2015-ci ildə Türkiyənin Antalya şəhərində hər üç ölkənin xarici işlər nazirlərinin üçüncü görüşü keçirilib. Görüşün yekunlarına dair Antalya Bəyanatı qəbul olunub. Bunun ardınca 9 oktyabr 2015-ci ildə Azərbaycan Respublikası, Türkiyə Respublikası və Türkmənistan arasında Xəzər tranzit keçidləri üzrə birgə Texniki Komitənin birinci iclası keçirilib.

Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşlarına atəş açan tutuldu

Baş Prokurorluq Abşeronda baş vermiş silahlı insidentlə bağlı rəsmi məlumat yayıb. Məlumatda bildirilib ki, iyulun 14-də əvvəllər məhkum edilmiş Sumqayıt şəhər sakinini, Novruzov Eldar Ağabala oğlu Abşeron rayonu, Novxanı qəsəbəsində Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşları tərəfindən yolun genişlənməsi və abadlıq-quruculuq işlərinin aparılmasına, həmçinin ümumi görünüşə xələl gətirən reklam lövhələrinin dəyişdirilməsinə etiraz əlaməti olaraq heç bir əsaslı səbəb olmadan, həmin vaxt küçədə olan şəxslərin gözləri qarşısında üstündə gəzdirdiyi "Makarov" markalı tapança ilə onlara tərəf 3 dəfə atəş açılıb.

Faktla bağlı Abşeron Rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsinə Cinayət Məcəlləsinin 221.3 (xuliqanlıq, silahdan və ya silah qismində istifadə edilən əşyaları təbiiq etməklə törədildikdə), 228.2.1-ci (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gəzdirmə) maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

Rayon polis idarəsi və prokurorluğun əməkdaşları tərəfindən hadisə yerinə baxış keçirilib, iş üçün əhəmiyyət kəsb edən maddi sübutlar götürülüb, müvafiq ekspertizalar təyin edilib və digər zəruri prosessual hərəkətlər aparılıb.

Cinayətin aleti olan "Makarov" tipli tapança Abşeron Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən götürülüb.

E.Novruzov iş üzrə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunaraq ona Cinayət Məcəlləsinin qeyd edilən maddələri ilə ittiham elan olunub və məhkəmənin qərarı ilə bərsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

E.Novruzovun əməlinin Cinayət Məcəlləsinin 221.3 və 228.1-ci maddələrindən həmin Məcəllənin 29.120.1 (qəsdən adam öldürməyə cəhd), 315.1 (hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor təbiiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona qarşı belə zor təbiiq etmə və ya zor təbiiq etmə hədəsi ilə hədələmə) və 228.1-ci maddələrinə tövsiyə edilərək cinayət işi istintaq aidiyyəti üzrə Abşeron Rayon Prokurorluğuna göndərilib.

Hazırda cinayət işi üzrə zəruri istintaq tədbirləri davam etdirilir.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirajımızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ön başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

General oğlunun həbsinə yol açan şirkət rəhbəri jurnalistləri hədələdi

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti rəisinin müavini vəzifəsindən azad edilən general Novruzəli Orucovun oğlu Rüstəm Orucovun həbsi çox təzadlı bir yanaşmanı ortaya çıxarıb. Məlum olub ki, general oğlu illər öncə ölümlə nəticələnən yol qəzası törədib və həbs olunub, 2 il cəza çəkəndən sonra isə onu üzərində şərti cəza saxlanılmaqla azad ediblər. Azadlıqda olduğu dövrdə o, "Xaliq Faiqoğlu" MMC-yə daxil olan marşrut xətlərindən birinin sürücüsü ilə dalaşmış, sürücünü döyüb.

R.Orucovun vəkili Pəhləvan Aslanov lent.az-a açıqlamasında bildirib ki, məsələ onun sürücünün söyüş söyməsinə görə baş verib. Vəkil bildirib ki, Binəqədi Rayon Məhkəməsinə hakim Rəşad Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə Rüstəm Orucov bərsində 3 aylıq həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Vəkil bildirib ki, hazırda onunla qohumları tərəfindən müqavilə bağlanmayıb: "O da ola bilər ki, ailə üzvləri başqa bir vəkille müqavilə bağlasınlar".

Maraqlıdır ki, R.Orucovun həbsində israr edən şəxs kimi "Xaliq Faiqoğlu" MMC-nin faktiki sahibi Faiq Seyidovun adı çəkilir. Bildirilir ki, F.Seyidov sürücü ilə general oğlunun barışmasından

Faiq Seyidov

sonra döviyyəyə girib və general oğlunun həbsinə nail olub. F.Seyidovun bu hərəkəti bir sahibkar kimi alqışlanmalıdır. O, iş başında olan, onun gəlir mənbəyini hər ötən saat artırmaqda olan, çoxsaylı marşrutlarından birində "qarışqa" kimi çalışan sürücünün tərəfindən çıxıb. Atasının puluna bahalı maşınlara sahiblənmiş birini həbsə yolladı. Bura qədər F.Seyidovun hərəkətləri normaldır. Bəs özünə münasibətdə, maraqlarına toxunan xəbərləri niyə süngü ilə qarşılayır?

Bu xəbərlər nədən F.Seyidovu bu qədər aqressivləşməyə, jurnalistləri qorxutmağa qədər gedən açıqlamalar verməyə sövq edir?

Məsələnin mahiyyəti də budur ki, 18 may 2014-cü il tarixdə Nəsimi rayonu ərazisində F.Seyidovun övladı Xaliq Seyidov idarə etdiyi Az 10 LU 090 dövlət nömrə nişanlı "Mercedes GL" markalı avtomobillə Müdafiə Nazirliyinin zabiti polkovnik-leytenant Eldar Vəli oğlu Məmmədov vurub. E.Məmmədov hadisədən 5 gün sonra xəstəxanada dünyasını dəyişib. F.Seyidovun oğlunu isə bu qəzaya görə həbs etməyiblər. Cinayət tərkibi olmadığı üçün işə xitam verilib.

F.Seyidov hesab edir ki, mətbuatda bu məlumatların yayılması, oğlunun qəza törətməsi haqda məlumatların ictimailəşdirilməsi yolverilməzdir.

□ **E.HÜSEYNOV**

Ukraynada azərbaycanlı iş adamı yoxa çıxıb

Ukraynanın Luqansk vilayətinin Zorinsk şəhərində yaşayan azərbaycanlı iş adamı evdən Kiyevə getmək adı ilə çıxıb və geri qayıtmayıb, onunla bütün əlaqə kəsilib.

Luqanskda yaşayan azərbaycanlıların APA-ya verdiyi məlumata görə, əslən Azərbaycanın Naxçıvan şəhərindən olan, 1971-ci il təvəllüdü Ruslan Mirzəyev artıq bir həftədir ki, itkin düşüb.

Tanınmamış "Luqansk Xalq Respublikası"nın polisi itkin düşən azərbaycanlı iş adamının axtarışına başlayıb. Kiyevə yola düşən iş adamının evdən çıxdığı günün ertəsi gündən onunla əlaqə kəsilib və xəbər yoxdur. R.Mirzəyev uzun müddətdir Ukraynada yaşayır və kənd təsərrüfatı biznesi ilə məşğuldur.

Qeyd edək ki, son bir ildə Ukraynada azərbaycanlı iş adamlarının, yaxud onların övladlarının itkin düşməsi və oğurlanması halları mütəmadi hal alıb, 25-dən çox azərbaycanlının yoxa çıxması faktı aşkarlanıb. Bununla bağlı Ukrayna Baş Prokurorluğunda ötən il cinayət işi başlanılısa da nəticə yoxdur.

Avropada da at ətini mal əti adı ilə satırlar

"Ət mafiyası"nın 66 üzvü həbs edilib
Avropada "ət qalmaqalı" araşdırması davam edir. Avropanın mağazalarında mal-qoyun əti adı ilə at əti satılır. Araşdırma çərçivəsində 16 iyulda ES Evropol polis xidməti 66 nəfəri həbs edib. Bu barədə Deutsche Welle xəbər verir.

65 nəfər İspaniyada saxlanılıb. Əsas şübhəli sayılan daha bir Niderland vətəndaşı isə Belçikada saxlanılıb. İstintaqın versiyasına görə, məhz niderlandlı biznesmen İspaniyada qeyri-qanuni ət biznesini kurasıya edib. Xüsusi əməliyyat çərçivəsində onun bank hesabını bloklayıb, eyni zamanda əmlakına həbs qoyub, beş elit maşınını fiksasiya edib.

Bütün saxlanılanlar heyvanlara qarşı qəddar münasibətdə, saxta sənəd düzəltmədə, ədaləti yanıltmada, ətrafdakıların səhətinə zərər verməkdə, çirkli pulların yuyulmasında, eyni zamanda cinayətkar qruplaşmada iştirakda ittiham olunurlar.

Avropolun xəbərinə görə, kəsilmə prosesinə xəstə və olduqca qoca ətlər cəlb olunub. Ət xüsusi müəssisələrdə hazırlanıb və Belçikaya göndərilib.

İlk dəfə at ətinin mal-qoyun əti kimi bazara çıxarılması faktı 2013-cü ildə ortaya çıxarılıb. Araşdırma bu işlə məşğul olan İspaniya və Portuqaliyadakı kampaniyaları ifşa etmişdi. Elə həmin vaxt həmin işdə qeyri-leqal sxemlərə nəzarət edən biznesmen də üzə çıxmışdı. Sonuncunun harada olduğunu müəyyənləşdirməyə ancaq indi nail ola biliblər.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Bakıda 36 dərəcə isti olacaq

Azərbaycanda bu günə olan hava proqnozu açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında iyulun 18-də hava şəraiti günəşli olacaq.

Şimal-şərq küləyi gündüz cənub-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturu gecə 20-25° isti, gündüz 32-37° isti olacağı gözlənilir. Bakıda gecə 23-25° isti, gündüz 34-36° isti olacağı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi norma daxilində 761 mm civə sütunu təşkil edəcək. Nisbi rütubət gecə 55-65%, gündüz 35-45% olacaq.

Abşeron çimərliklərində dəniz suyunun temperaturu Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəhdə 23-24°, Zaqulba, Buzovna, Mərdəkan, Şəvəndə 24-25°, Türkan, Hövsan, Sahil, Şixda 25-26° isti təşkil edəcək.

Tibbi-meteoroloji proqnoza gəlincə, iyulun 18-də Abşeron yarımadasında zəif küləklərin üstünlüyü fonunda gündüz isti temperatur diskomfortu meteorohəssas insanlar üçün əlverişsizdir.

Azərbaycanın rayonlarında hava şəraiti əsasən yağmursuz olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 20-25° isti, gündüz 34-39° isti, dağlarda gecə 13-18° isti, gündüz 22-27° isti olacağı gözlənilir.

Sürücü yol polisinin maşınını baltaladı

Bakıda yol polisinin saxladığı sürücü müqavimət göstərmişdir.

Lent.az xəbər verir ki, iyulun 17-nə keçən gecə saat 01:30 radələrində Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsi Dövlət Yol Polisi İdarəsinə məxsus 99 YP 504 dövlət nömrə nişanlı xidməti "BMW" "VAZ 21011" markalı, 01 BR 911 nömrəli avtomobili saxlayıb. Məlum olub ki, həmin avtomobili idarə edən Fərid Şükürov sərxoş vəziyyətdədir. Polis əməkdaşları sürücünü müayinədən keçməyə dəvət edib. Bu zaman F.Şükürov etiraz edib və yol polisi əməkdaşları ilə dalaşmağa başlayıb. Polisin tələbinə tabe olmayan sürücü müqavimət göstərmiş və daha sonra avtomobilindən balta götürərək yol polisinin "BMW"sinə zərbələr endirib.

Hadisə yerinə post patrul xidmətinin əməkdaşları gəlib və müqavimət göstərən şəxs saxlanılıb.

Faktla bağlı araşdırmalar aparılır.

Kəçmiş MTN generalı Akif Çovdarov məhkəmədə YAP-ın Yasamal təşkilatının sədri, Bakı Metropoliteninin sabiq rəisi Tağı Əhmədovun korrupsiya əməlləri barədə son dərəcə ilginç və detallı məlumatlar açıqlayıb.

A.Çovdarovun açıqladığı faktlara T.Əhmədov ümumi sözlərlə münasibət bildirib, yalan olduğunu deyib. Amma bu da mümkün olmayıb. Mövzu günlərdir ki, gündəmdir.

Bu arada mətbuatda T.Əhmədovun korrupsiya pullarını hara xərcləməsi haqda vaxtilə gündəmdə olan məlumatlar yenidən yayılıb. Gununesi.info yazır ki, Tağı Əhmədov metropoliten rəisi olduğu zaman təkə MTN tərəfindən "yükənməyib". "Yeraltı dünya"nın sahibi kimi ölkədə ad çıxaran Tağı Əhmədovu üzv olduğu hakim Yeni Azərbaycan Partiyası və hökumətin digər strukturları da xeyli xərcə salıb. Belə ki, YAP-in kifayət qədər bahalı olan Yasamal təşkilatının inzibati binasının xərcinin Tağı Əhmədova ödətdirildiyi bu xəbərlər sırasındadır. Bundan başqa, sabiq metropoliten rəisi Yasamal rayonunda 3 dairə seçki komissiyası üçün inzibati bina inşa etdirib. 15 sayılı Yasamal birinci, 16 sayılı Yasamal ikinci və 17 sayılı Yasamal üçüncü seçki dairələrinin yeni binasını da Tağı Əhmədov inşa etdirib. Həmçinin Tağı Əhmədovun "yükənməsi" bunlarla bitməyib. Xəbərə görə, Tağı Əhmədov Yasamal rayonunda

ki bir neçə orta məktəb və poliklinikanın inşa xərclərini də ödəyib.

Sayt mənbələrinə istinadən yazır ki, Tağı Əhmədov Yasamalda həmin tikinti işlərini maliyyələşdirdiyi dövrdə rayonunun qeyri-rəsmi kura toru olub.

Tağı Əhmədov barəsindəki iddialarla bağlı sualı dinləyib və dərhal telefonu qapadıb.

Yada salağ ki, A.Çovdarov T.Əhmədovun fəaliyyətini "yuxarıdan" verilən göstərişlə araşdırdıqlarını açıqlamışdı. "Biz araşdıranda məlum oldu ki, metro stansiyalarının çıxışlarında 1200 obyekt var. Onlar 2007-ci ilə qədər Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin balansında olub, sonradan Bakı Metropoliteninin balansına keçib. Həmin obyektlərin aylıq icarəsi 200 dollardan başlayaraq, 3 min dollara qədər olub. Yeni obyektin həcmindən, yerindən asılı olaraq. Onlardan 3 aylıq icarə haqqı əvvəldən alınmış. Yeni rəhbərlik də gələn kimi o obyektləri ləğv eləmişdi. Ona görə də adamlar pullarını tələb edirdilər. Həmin obyektlər də Tağı Əhmədovun hakim oğlu Rauf Əhmədovun yaxın dostları arasında bölüşdürülmüşdü. Tağı Əhmədov burada dindirildə

Tağı Əhmədovun korrupsiya pullarını hara xərcləməsi haqda ilginç dosye

200 milyon dollarlıq korrupsiya faktları ortalıqda; metropolitenin sabiq rəisi sualları dinləyib susur...

deyir ki, ildə obyektlərin icarəsindən yığılan 120 min manat pulu verib dövlətə. Əgər 1200 köşkün icarəsi 120 min edirsə, belə çıxır ki, hərəsini 8 manat 50 qəpiyə icarəyə vermişdi? Halbuki adamlardan alınmış 3 aylıq icarə pulu 5 milyondan çox idi", - Akif Çovdarov bildirib.

MTN generalı demişdi ki, bu faktı üzə çıxarıandan sonra məsələni yenə dövlət rəhbərliyinə mürüzə eləyiblər. Bu dəfə metropolitenin fəaliyyəti ilə bağlı detallı araşdırma aparmaq haqda göstəriş verilib. Bu zaman metropolitenə quraşdırılmış aparatların hər dörd jetondan birini qeydə almaması üzə çıxıb: "Məlum oldu ki, metropoliten hər il dövlətdən subsidiya aldığı halda, bu qədər gəlir Tağı Əhmədovun cibinə gətirmiş".

Çovdarovun sözlərinə görə, bu məlumatların bəzilərinə Tağı Əhmədovun qardaşı oğlu Şövqi Əhmədovdan alıblar: "Ona görə də Tağı Əhmədov qardaşı oğlundan imtina edib".

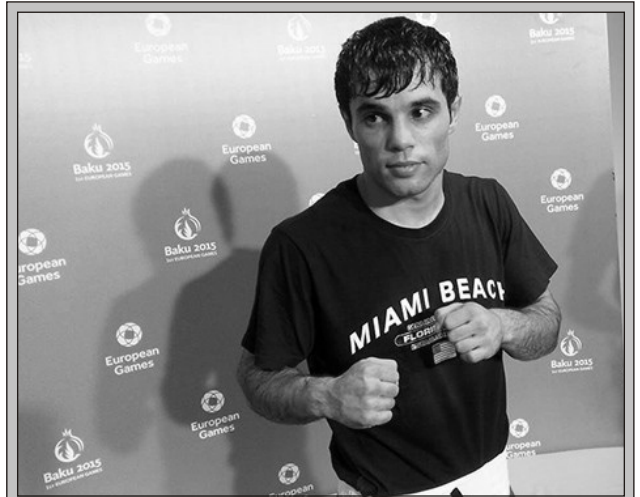
A.Çovdarovun sözlərinə görə, agentura vasitəsilə T.Əhmədovun 11 milyonluq daha bir mənimmənin üstünü açılıb: "Təzə vaqon adı ilə Moskvadan işləmiş vaqon alıb, rəngləyiblər, bununla da 11 milyondan çox dövlət vəsaiti mənimşənilib".

Həbsdəki general T.Əhmədovun dəqiqləşdirə bildikləri əmlaklarının siyahısını da açıqlamışdı: "Metronun "Sahil" stansiyasının üstündəki binada 4 mənzil, "Yeni Həyat" yaşayış kompleksində 4 mənzil, Neft Akademiyasının əsas korpusu ilə üzə-üzdə 7-8 dükən, Bakıda 6-7 bağ evi, Yasamal Rayon Məhkəməsinin yeni binasının yaxınlığındakı "Kolizey" və "Şəhrizad" restoranları, Dubayda elit yaşayış kompleksində yerləşən otelin 3 mərtəbəsi, yenə də Dubayda böyük bir ticarət mərkəzi. Moskvada metro çıxışında 5 milyona 120 kvadratmetrlik dükən alıb, icarəyə verib".

A.Çovdarov demişdi ki, araşdırma zamanı Tağı Əhmədovun təkə "Texnikabank"da 13 milyon dollar pulu aşkarlanıb: "Bank of Bakı"da və "Unibank"da da hesabları olub. "Texnikabank" bağlandıqdan sonra öz hesabından 9 milyon çıxarıb offşora köçürüb. Qalan 4 milyonu da Ruslan Əhmədov müxtəlif qohumlarının adına 30-50 min köçürüb. Onlar da pulu çıxarıb, Ruslana veriblər. Əlimizdə kamera görüntüləri də var idi. Tağı Əhmədov və yaxınlarının hesablarında 21 milyon pul müəyyən edildi".

A.Çovdarov T.Əhmədovun ümumilikdə 200 milyon dollarlıq korrupsiya cinayətindən bəhs etmişdi.

□ E.HÜSEYNOV

Dünya çempionunun bar qalmaqla ilə bağlı yeni xəbərlər

Qız Elvin Məmişzadənin onu döydüyündə israr edir, qarşı tərəf isə...

Boks üzrə dünya çempionu, I Avropa Oyunlarının qızıl medalçısı olan Elvin Məmişzadənin adı bu dəfə hansısa çempionatda deyil, gecə klubunda bir xanımı döyməklə bağlı hallanıb. Belə ki, yenicag.az saytının verdiyi məlumata görə, Elvin Məmişzadə Bakıda gecə klublarının birində dava salıb. Hadisə iyulun 16-sı, gecə saat 04:00 radələrində, "26 land" adlı gecə klubunda baş verib. 26 yaşlı boksçu dava zamanı bir xanımı döyüb. Məsələ ilə bağlı polis tərəfindən araşdırma başlanıb.

"Qafqazinfo"ya açıqlama verən **E.Məmişzadə** yazılanları təkzib edib: "Belə məlumatları dəqiqləşdirib sonra yaymaq lazımdı. Camaat da mənə ağzına gələni yazır. Mən bir-bir onlara cavab verəsi deyiləm. Mən gecə klubunda yox, evdə olmuşam. Evdə-əşikdə olan adamam, nə klub, mən kluba getmərim".

E.Məmişzadə döyülən qızın adından yayımlanan açıqlamanı da yalan adlandırıb: "Kiminə uydurmasıdır, mənim xəbərim yoxdur, vurmamışam".

Yenicag.az saytı isə qızın açıqlamasını yayıb: "Başından vurdu. Mən də su içirdim, bakal burnuma deydi. Əməliyyatdan yeni çıxdığıma görə burnum əzildi. Sonra mənə o vəziyyətdə qoyub getdi. Nəyə görə belə etdiyini bilmirəm. O, mənə seviridi. Elvin mənim də sevdiyim insandır. Sentyabrda münasibətimizin bir ili tamam olacaq. Sadəcə, bu aralar küsmüşük. Burnum indi yaxşıdır, ekspertizaya da getməliyəm. Polise də şikayət etmişdim. Biz bir-birimizi sevirik. Həyatda belə şeylər olur. Daha sonra öz aramızda danışıq, barışdıq, bir-birimizdən üzr istədik".

Maraqlıdır, gecə klubunda xanımı döyən çempionumuzu hansı cəza gözləyir?

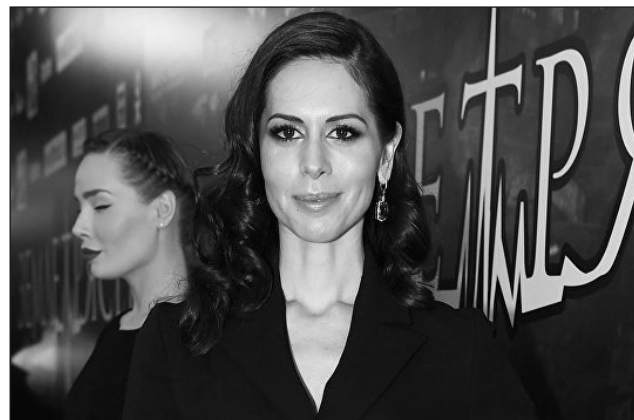
Hüquqşünas Vüqar Babayevın sözlərinə görə, bu olayda ictimai qaydaların pozulması varsa, Cinayət Məcəlləsinə görə, bu, xuliqanlıq əməli hesab edilir. CM-in 221-ci maddəsinə əsasən, ictimai qaydanı kobud surətdə pozan, cəmiyyətə açıqca hörmətsizlik ifadə edən, vətəndaşlar üzərində zor tətbiq olunması ilə və ya belə zorun tətbiq edilməsi hədəsi ilə, habelə özgənəy əmlakının məhv edilməsi, yaxud zədələnməsi ilə müşayiət edilən qərəzli hərəkətləri özündə ehtiva edən bu tip cinayətlər xuliqanlıq hesab olunur. Bu maddə altında törədilmiş cinayətin cəzası 1 ildən 7 ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmədir.

□ Xəlida GƏRAY

Milyonçu erməniyə ərə gedən Səbinə azərbaycanlı deyil

Bu günlərdə daha bir azərbaycanlı qızın erməniyə ərə getməsi ictimaiyyətin müzakirə mövzusunə çevrildi. Belə ki, Azərbaycan mənşəli rusiyalı aktrisa Səbinə Əhmədova erməni milyarder, "Rosqostrax" şirkətlər qrupunun prezidenti Danil Xaçaturova ərə getməyə hazırlaşır. Rusiya mətbuatının yazdığına görə, 45 yaşlı Xaçaturovun sərvəti "Forbes"-in hesablamalarına görə, 2 milyard dollara yaxındır. Bir neçə ildir ki, Rusiyanın ən həsəd aparılan subaylarından biridir. Belə ki, erməni milyarder 2008-ci ildə dizayner Ulyana Sergeyenko ilə evlənib, 2013-cü ildə boşamb.

Daha sonra Xaçaturovun gənc və yaraşlıq rejissor An-

na Məlikyanla sevgi macərəsinə başladığı bildirilir. Erməni milyarderin növbəti sevgilisi isə Səbinə Əhmədovadır. Onların arasında münasibət

olduğu barədə Rusiya mediasına ara-sıra yazırdı.

Xaçaturova ərə getməyə hazırlaşan Səbinə Əhmədovaya gəldikdə isə iddialara

görə, 36 yaşlı gənc qadın heç də azərbaycanlı deyil. Səbinə Gülbala qızı Əhmədova 1981-ci ildə Bakıda anadan olub. Anası erməni olan Səbinənin atasının da heç də azərbaycanlı olmadığı bildirilir. Məlumata görə, atası Gülbala Əhmədov yarı yəhudi, yarı azərbaycanlıdır. O, ixtisasca mühəndisdir. Maraqlıdır ki, ailə məhz 1990-cı ildə Bakıdakı məlum hadisələr zamanı Rusiyaya köçüb. Səbəbi isə məlumdur, ailənin başçılarından biri erməni olduğu üçün. Lakin əslən bakılı olduğu üçün bəzən Səbinəni azərbaycanlı qız kimi təqdim edirlər.

Qeyd edək ki, Səbinə Əhmədova Moskva Sənət İnstitutunda təhsil alıb, hazırda Rusiyada tanınmış aktrisalardan biridir. O, Serqey Bezrukov, Dmitri Dyujev və Vladislav Qalkin kimi məşhur aktyorlarla birgə bir neçə rus filmlərində çəkilib. Səbinə hər zaman ermənipərə

restliyi ilə seçilir. Belə ki, aktrisa iki il öncə Moskva erməni diasporunun maliyyə-çəkdiyi "Zəlzələ" filmində rol almışdı. Bu səbəbdən anası erməni, atası qarışıq ailədən olan, erməniperəst Səbinənin erməniyə ərə getməsi heç də təəccüblü deyil.

1988-ci ildə Ermənistanda

□ Xəlida GƏRAY

Latviyada mühüm razılaşma

Riqada səfərdə olan prezident İlham Əliyev: "Bu, çox ciddi, sanballı sənəddir, demək olar ki, əlaqələrimizin bütün sahələrini əhatə edir"

Latviyada səfərdə olan Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin iyulun 17-də bu ölkənin prezidenti Raymonds Veyonislə görüşü olub.

Prezident İlham Əliyev və Latviya prezidenti Raymonds Veyonis Riqa şəhərindəki "Azadlıq" abidəsini ziyarət ediblər.

Dövlət başçıları abidənin önünə əklil qoyublar, Latviyanın müstəqilliyi uğrunda həlak olanların xatirəsini yad ediblər.

Sonra geniş tərkibdə görüş başlayıb. Görüş başa çatdıqdan sonra prezidentlərin iştirakı ilə Azərbaycan-Latviya sənədləri imzalanıb.

"Yenidən Latviyada olmağımın çox məmnunam. Biz bu gün sizinlə həm təkbətək görüşdə, həm heyətlərin iştirakı ilə keçirdiyimiz görüşdə Latviya-Azərbaycan əlaqələrinin müxtəlif aspektlərini müzakirə etdik. Bu müzakirələr çox konstruktiv şəkildə aparılmışdır. Əminəm ki, səfərin nəticələri də çox müsbət olacaq. Latviya-Azərbaycan əlaqələri yeni pilləyə qalxacaq".

Virtualaz.org bildirir ki, bunu Latviya prezidenti ilə birgə mətbuata açıqlama verən Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev deyib. Onun sözlərinə görə, imzalanan sənədlər çox önəmlidir: "Onların içində xüsusilə Latviya ilə Azərbaycan arasında strateji tərəfdaşlıq haqqında Birgə Bəyan-

naməni qeyd etmək istərdim. Bu, çox ciddi, sanballı sənəddir, demək olar ki, əlaqələrimizin bütün sahələrini əhatə edir. Siz də qeyd etdiniz ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələləri Latviya tərəfindən dəstəklənir, deyə bilərəm ki, bütün dünya tərəfindən dəstəklənir. Bu bəyannamədə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı çox önəmli məsələlər əksini tapıb. Qeyd olunur ki, bu məsələ BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələri, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi, Azərbaycan sərhədlərinin toxunulmazlığı çərçivəsində həllini tapmalıdır. Bu, ədalətli mövqedir, bu mövqeyə görə mən Sizə minnətdaram.

Biz bu gün, əlbəttə ki, regional problemlərə də toxunduq, təhlükəsizlik məsələləri müzakirə edildi. Biz indi strateji tərəfdaşlar kimi, əlbəttə ki, bütün məsələləri çox açıq, səmimi şəkildə müzakirə edirik. İqtisadi sahəyə xüsusi diqqət göstərildi. Əlbəttə, biznes forum çərçivəsində aparılacaq diskussiyalar əminəm ki, yaxşı nəticələrə gətirib çıxaracaq. Bizə verilən məlumata görə, biznes forum çərçivəsində artıq bir neçə biznes kontraktı da imzalanacaq. Beləliklə, bu, ölkələrimiz arasında o qədər də yüksək səviyyədə olmayan ticarət dövriyyəsinə müsbət təsir göstərəcək".

Dövlət başçısı bildirib ki, konkret təklifləri mövcuddur, hansı məhsullar Latviyaya ixrac

edilə və hansı məhsullar Latviyadan idxal oluna bilər: "Bizim iqlim şəraitimiz elədir ki, iqtisadiyyatlarımız bir-biri ilə rəqabət aparmır. Odur ki, biz istehsal etdiyimiz bir çox məhsulları Latviyaya ixrac edə bilərik və əksinə. Ona görə qarşılıqlı ticarət əlaqələrinin inkişafı üçün çox gözəl imkanlar var. O cümlədən biz turizm sahəsində əməkdaşlığa da toxunduq və belə qərara gəlirik ki, Riqə-Bakı reysləri də müntəzəm olaraq heyata keçirilməlidir, müvafiq göstərişlər verilmişdir.

Mən hökumətlərarası birgə komissiyanın fəaliyyətini qeyd etmək istərdim. Komissiya qısa müddət ərzində çox böyük işlər görüb. Bu gün çox mühüm sənədlər imzalanıb. Həm siyasi, həm iqtisadi və digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı istiqamətində komissiyanın çox böyük rolu var. Komissiyanın gələcək işinə uğurlar arzulamaq istərdim. Əlbəttə ki, təhsil sahəsində, humanitar sahədə əməkdaşlıq böyük əhəmiyyət daşıyır. Verilən məlumata görə, bu gün 150 Azərbaycan gənci Latviyanın ali məktəblərində oxuyur. Mən istərdim ki, onların sayı daha da çox olsun.

Nəqliyyat sahəsində çox ümidverici əməkdaşlıq imkanları var. Azərbaycan hazırda Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin yaradılması ilə bağlı çox ciddi fəaliyyət göstərir və bu məqsədlər üçün çox böyük maliyyə vəsaiti ayırır. Latviya bu dəhlizin üz-

rində yerləşən ölkələrdən biri kimi, əlbəttə, bizimlə bərabər işləyir. Biz qərara gəldik ki, növbəti mərhələdə müvafiq qurumlar artıq öz aralarında məsləhətləşmələrə başlasınlar".

İlham Əliyev əlavə edib ki, Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələri də uğurla inkişaf edir: "Bu ilin əvvəlində mən Avropa Komissiyasına çox uğurlu səfər etmişəm. Səfərdən bir gün sonra Avropa Komissiyası ilə Azərbaycan arasında yeni saziş üzərində işlər başlamışdır. Əlbəttə, strateji tərəfdaşlıq haqqında bu gün imzalanan Birgə Bəyannamə hesab edirəm ki, Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında imzalanan əlaqələri də gözəl əsas yaradır. Onu da qeyd etməliyəm ki, Avropa İttifaqının üzvü olan 11 ölkə ilə artıq Azərbaycanın strateji tərəfdaşlıq haqqında sənədləri var. Bu, əslində bizim strateji əməkdaşlığımızı əks etdirir. Əlbəttə, Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasındakı əlaqələrdə enerji məsələləri ön plandadır. Burada da Azərbaycan etibarlı tərəfdaş kimi Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində öz rolunu oynayır və oynayacaqdır. Azərbaycan qazı Avropa məkanına çatdırılacaq yeganə yeni qaz mənbəyidir, yeni marşrutdur və yeni mənbədir. Bizim üstünlüyümüz, bax, bundan ibarətdir".

Prezident qeyd edib ki, Azərbaycanın təşəbbüsü ilə he-

yata keçirilən "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsi uğurla icra edilir. Dəhlizin yaradılması üçün 40 milyard dollar vəsait tələb olunur. Onun böyük hissəsi qoyulub: "Azərbaycan milyardlarla dollar sərmayə qoyub və qoyur ki, bu dəhliz tezliklə reallaşsın. Əminəm ki, birinci mərhələ gələcək il, ikinci və sonuncu mərhələ

isə 2020-ci ildə başa çatacaq. Beləliklə, bizim Avropa ilə strateji əlaqələrimiz daha da yüksək pilləyə qalxacaq. Latviyanın bu əlaqələrin inkişafında çox böyük rolu var. Həmçinin Azərbaycan-NATO əlaqələrinin uğurla inkişafında da biz hər zaman Latviyanın dəstəyini hiss etməliyik".

İran prezidentinin qardaşı "seçkinin cəzasını" çəkir?

Həsən Ruhani güclü rəqiblərinin təzyiqi ilə üz-üzədir...

İran prezidenti Həsən Ruhaninin qardaşı Hüseyin Fəridun maliyyə cinayətlərində təqsirli bilinərək həbs olunub. Bu barədə bazar günü mətbuat konfransı keçirən İran Ali Məhkəməsinin sözcüsü Qulamhüseyn Muhəmməd Ejei jurnalistlərə məlumat verib. Q.Ejei bildirib ki, Fəridun məhkəmə tərəfindən təyin olunan təzminatı ödəmədiyi üçün həbsə qərarı çıxarılib. Müəyyən olunmuş cəriməni ödəmədiyi təqdirdə Fəridun azad ediləcək.

Qeyd edək ki, İran prezidentinin qardaşının korrupsiya cinayətlərinə bulaşması ilə bağlı xəbərlər İranda bu il may ayında keçirilən prezident seçkilərindən əvvəl mediada geniş yayılmışdı. Hüseyin Fəridunun Əhmədinejadın prezidentliyi zamanı valyuta bürosu açdığı və iqtisadi böhran zamanı məzənnə dalğalanmaları və iqtisadi sanksiyalar sayəsində sərvət sahibi olduğu iddia edilmişdi.

Hüseyin Fəridun prezidentin xüsusi müşaviri vəzifəsini tutdu. Ancaq eyni zamanda bir müddət İran ali dini liderinin mühafizə xidmətinə rəhbərlik edib.

Bundan başqa, Kərəc və Nişapur ostanlarına rəhbərlik edib. O, xüsusən də embarqo dönməsində valyuta ticarəti ilə məşğul olub və daha sonra qardaşı prezident olduqdan sonra hökumətin maliyyə siyasətinə müdaxilə edib. Hətta bununla bağlı maliyyə nazirinin parlamentə dinləmələrə dəvət ediblər. Ötən ilin mayında isə H.Fəridunun adı dövlət sığorta şirkətlərində maaşların həddən artıq yüksək olması (orta əməkhaqqlarının 50 misli) İranda söz-söhbətlərə səbəb olmuşdu.

İranda fəaliyyətdə olan prezidentinin qardaşının həbsi geniş rezonans doğurub. Hüseyin Fəridun qardaşı qədər olmasa da, İranda nüfuzlu şəxslərdən biridir, mühüm dövlət postlarını tutub. O cümlədən ölkənin birinci şəxsinin mühafizəsinə rəhbərlik edəcək qədər etibarlı bir kadrdir. Bu mənada Fəridunun həbsi (baxmayaraq ki, bu həbs məhkəmə təzminatını ödəmədiyi üçün həyata keçirilib, ödədikdən sonra aza ediləcək - K.R.) bir neçə aspektdən izah olunur.

lik növbədə İranda yüksək vəzifəli şəxslərin korrupsiyaya bulaşması faktı və buna görə cəza verilməsi nümunəsi. Yeri gəlmişkən, daha əvvəl də İranda bu cür faktlar olub. Keçmiş prezident Mahmud Əhmədinejadın müavini Həmid Bakayı da vəzifədə olduğu dövrdə maliyyə cinayətlərində təqsirli bilinərək 15 milyon 350 min dollar məbləğində pulu ödəmədiyi üçün həbs olunmuşdu. İndi isə fəaliyyətdə olan prezidentin qardaşı həbs

olunub. Bu hadisə İranda yüksək rütbəli məmurların ən yaxınlarında da korrupsiyanın olduğunu və buna görə cəza aldıklarını göstərir.

Təbii ki, bu hadisə həm də İranda seçkilər zamanı qabarıq şəkildə üzə çıxmış "islahatçı" - "mühafizəkar" qarşıdurmasının təzahürüdür. Seçkilər zamanı Ruhaninin qardaşı ilə bağlı bu sayaq məlumatlar yayılıb və prezident bu faktları gizlətməkdə ittiham olunub. İndi isə bu faktları təsdiqləyən hadisə baş verib. Təbii ki, qarşı tərəf bunu Ruhaniyə qarşı təxribat kimi təqdim edəcək. Olay prezidentin imicinə ciddi ləkə olmaqla yanaşı, ona qarşı məhkəmə hakimiyyətində ciddi müxalifət olduğunu göstərir.

İranda daha öncə sabiq prezident və Mütəxəssislər Məclisinin sədri Ayatullah Haşimi Rəfsəncaninin qızı da həbs olunub.

Ölkədə prezident və icra hakimiyyəti üzərində bir üst hakimiyyət - dini liderlik olduğu üçün prezident də daxil olmaqla "islahat" və "mühafizəkar" komanda arasında amansız mübarizə gedir. Bu hadisə məhkəmə, ordu kimi strateji sahələrdə güclü olan "mühafizəkar" cəmiyyətin Həsən Ruhanidən son seçkinin

qisasını alması da ola bilər. Eyni zamanda Həsən Ruhaninin qarşısında 4 ildə iqtidarının çox da rahat olmayacağını, rəqiblərinin ona ən kiçik xəbərlərini bağışlamayacağını işarə də sayıla bilər. Çünki oxşar taleni "mühafizəkar" qanadda olan Əhmədinejad da yaşamışdı.

□ Kənan RÖVSƏNOĞLU

Rusiya Dövlət Duması Ermənistanla ötən il noyabrın 30-da Moskvada imzalanmış birləşmiş qoşun qruplaşmasının yaradılması haqqında saziş ratifikasiya etməklə işğalçı ölkəni himayə etməsi istiqamətində növbəti addımını atdı. Sözügedən saziş və sənədə əlavə Rusiya-Ermənistan birləşmiş qoşun qruplaşmasının təyinatını, formalaşdırılmasını və istifadəsini müəyyən edir.

Qoşun qruplaşmasından istifadə qərarı Rusiya və Ermənistanın ali baş komandanları tərəfindən qəbul olunur. Beşillik hərbi saziş avtomatik olaraq növbəti 5 il müddətə uzadıla bilər. "Sazişin reallaşdırılması Rusiyanın maraqlarına tam cavab verir, iki ölkənin təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsinə imkan yaradacaq və federal büdcədən əlavə maliyyə vəsaitlərinin ayrılmasını tələb etməyəcək", - deyər müşayiətedici sənədlərdə bildirilir.

Düzdür, Rusiya Ermənistanı tamamilə nəzarət altına alıb. Bu ölkədə mövcud olan hərbi bazanın ardınca birgə qoşun yaradılması qərarı isə düşmən ölkənin məqsəqliliyinin üstündən növbəti qara xətt çəkdi. Ancaq bizi narahat edən bu fakt yox, işğalçı ölkə ilə birgə yaradılan hərbi birləşmədir. Çünki Ermənistan Azərbaycanla sərhəddə təxribat törətməklə bu birləşmədən istifadə məsələsini gündəmə gətirə bilər.

Rusiyanın bu qərarı etirazla qarşılanıb. Söhbət işğalçı ölkənin "təhlükəsizliyini qorumaq" adı altında yaradılan hərbi birləşmədən gedir. Bütün dünya bilir ki, Ermənistan işğalçı ölkə olaraq özünü təkə Azərbaycanca deyil, bölgəyə təhlükə yaradıb. Bu mənada həmsədr ölkənin işğalçı ilə hərbi birləşmə yaratması qəbulolunan deyil. Rusiya Dövlət Dumasının Ermənistanla hərbi birləşmə yaradılmasının ratifikasiyası ilə bağlı Dünya Azərbaycanlıları Assambleyasının bəyanatı yayılıb. "Dünyanın 30-a yaxın ölkəsində azərbaycanlıları təmsil edən beynəlxalq təşkilat olaraq ratifikasiya qərarından dərin təəssüfləndiyimizi bildirir, regiondakı əsas partnyorlarımızdan və dostlarımızdan biri Rusiya dövlətini bu cür həssas məsələlərdə ehtiyatlı davranmağa səsliyir, ölkələrimiz arasında mövcud olan dostluq münasibətlərinə xələl gəlməsinə imkan verilməməsinə çağırırıq" - bəyanatda deyilir.

"Hələ bu barədə söz-söhbət yarananda öz fikrimi bildirmişdim. Yəni də öz fikrimdə qalırım ki, Ermənistan dövlətini yaradan Rusiya olub. İşğalçı dövlət o böyük dövlətin əyaləti, quberniyasıdır, forpostudur. Müqavilənin təsdiqi olsa da, olmasa da, onsuz Ermənistanı tarixən Rusiya qo-

Rusiya-Ermənistan hərbi birləşmələrinin yaradılmasına Bakıdan etirazlar

Elman Məmmədov:
"Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstanın birgə hərbi ittifaqını yaratmaq olar"

ruyub, axıra qədər də onu müdafiə eəcək".

Bu fikirlər YAP üzvü, deputat Elman Məmmədova məxsusdur. Rusiya-Ermənistan hərbi birliyinin qarşılığında Azərbaycanın nə etməli olduğunu gələcəkdə, deputat bildirdi ki, ölkəmiz qonşudan pay gözləmədən özünün müdafiə güdrətini inkişaf etdirməlidir: "Azərbaycan bu istiqamətdə inamla irəliləyir. Bundan başqa, Azərbaycan özünü təcavüzkarlardan qorumaq üçün böyük Türkiyə dövləti ilə əlaqələrini genişləndirib daha da inkişaf etdirməlidir. Eyni zamanda Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstanın birgə hərbi ittifaqını yaratmaq olar. Türkiyə də NATO dövlətidir, eyni zamanda Gürcüstan da NATO istiqamətində hərəkət edir, biz də belə bir gücə çevrilirik. Rusiya ki, özünün murdar sifatini açıb ortaya qoyur, bizim torpaqlarımızı 250 ildən çoxdur işğal edər-ərd erməniləri yerləşdirib, onları qoruyur. Sonuncu işğalçı da ötən əsrin 90-cı illərində həyata keçirdi və bu gün də o işğala haqq qazandırır. Bunun qarşısında aciz qalmamaq üçün, məqsədimizə çatmaq üçün - məqsədimiz də torpaqlarımızı işğaldan azad etmək, ərazi bütövlüyümüzü təmin etməkdir - təbii ki, biz də müvafiq tədbirlər görməliyik, daha böyük, daha güclü dövlətlərlə ittifaqlar yaratmalıyıq. Yeni belə həyasızların qarşısında təkənləb meydana qalmaq olmaz".

KXCP sədri Mirmahmud

Mirmahmud Mirəlioğlu:
"Türkiyə ilə hərbi blok yaratmaq lazımdır"

Mirəlioğlu "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, Rusiya-Ermənistan birgə ordusunun yaradılması həm Azərbaycanın, həm Türkiyənin, həm də Türk dünyasının əleyhinədir:

"Eyni zamanda bu, rus-türk münasibətlərinin ən gözəl göstəricisidir. Yeni tarixi rus düşmənciliyinin, rus şovinizminin ortaya qoyduğu növbəti addımdır. Bunu nə qədər pisləsək də, təbii qəbul etməliyik. Son baş verənlər, xüsusilə də Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı problemlərdə Rusiyanın tutduğu düşmən mövqeyi, Ermənistanla dost mövqeyi buna növbəti möhür vurmaqdır". **M.Mirəlioğlu hesab edir ki, Azərbaycan Rusiya-Ermənistan münasibətlərinin fərqi olmalıdır və bunu nəzərə almalıdır:** "Birincisi, Azərbaycan diplomatik dillə, yaxud başqa hansısa formada öz torpaqlarının Ermənistan tərəfindən yox, Rusiya tərəfindən işğal olunub Ermənistanla verilməsini ifadə etməlidir. İkinci bir məsələ Azərbaycan hakimiyyətindən başqa, biz də bütövlükdə cəmiyyət olaraq tələb etməliyik ki, Rusiya tərəf olduğuna görə ATƏT-in Minsk Qrupundan çıxarılmalıdır. Amma həm də bütün bunların hamısını deməklə yanaşı, fərqi olmalıyıq ki, Qarabağ probleminin və keçmiş SSRİ məkanında olan problemlərin həllinin dünya tərəfindən Rusiya-ya həvalə olunması, Rusiyanın burada hakim olması - həm aşkar, həm gizli, həm

daxili danışıqlarda, həm də beynəlxalq tribunalardan səsləndiyi, yaxud səslənmədiyi kimi - gerçəkdir. Bunu deməliyik ki, məsələ aşkarlansın. İctimai qınağı, ictimai tələbi və etirazları mütləq tələb etmək lazımdır. Rusiyanı mövsümi olaraq gah söyən, gah da öyən deputatlar da bunun fərqi olmalıdır. Bir sözlə, Azərbaycan hakimiyyəti son hadisələrdən özü üçün nəticə çıxarmalıdır, Rusiya-Ermənistan hərbi təlimlərindən tutmuş, digər məsələlərə qədər". **İndiki situasiyada çıxış yoluna gəldikdə, M.Mirəlioğlu bunları bildirdi:** "Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri, strateji müttəfiqlik, hətta ümumi qoşunların yaradılması kimi məsələlər ən yüksək səviyyədə həll olunmalıdır. Birgə hərbi təlimlərdən irəli keçmək, problemləri birgə həll etməkdən ötrü müştərək addım atmaq lazımdır. Nəhayət, hərbi blok yaradılmalı, hərbi müqavilə bağlanmalıdır. Biz desək ki, Rusiya-Ermənistan birgə qoşunlarının yaradılması ilə bağlı ratifikasiyanı pisləmirik, heç lənətləmirik də. Amma deyirik ki, bu, dostun dost, düşmənin düşmən olmasının göstəricisidir".

BAXCP sədrinin müavini Elçin Mirzəbəyli isə "Yeni Müsavat" a dedi ki, Ermənistanla qoşun yaratmaq məsələsi Rusiyanın Ermənistandakı hərbi qüvvələrinin sayının artırılmasına və Ermənistan silahlı qüvvələrinin tamamilə Rusiyanın nəzarətinə keçməsinə xidmət edir: "Bu, forpostluğun hüquq statusu qazanmasıdır. Məsələyə bir də bu rakursdan baxmaq lazımdır. Təbii ki, burada çəkindirici məqamlar da yer alıb. Rusiya nəyin bahasına olursa-olsun müharibə ehtimalını aradan qaldırmaq istəyir. Azərbaycana qarşı potensial təhlükə torpaqlarımızın işğal altında olmasıdır. Zənnimcə, Azərbaycan üçün Rusiyanın Ermənistanla birgə qoşun yaratmasından daha çox təhlükə yaradan amil Moskvanın dövlətçiliyimiz, mədəniyyətimizin, bir millət kimi dövlət qurmaq və müstəqil yaşamaq potensialımızın gözdən salınması istiqamətində göstərdiyi səylərdir. Kreml texnoloqları öz tör-töküntüləri vasitəsilə bir xalq olaraq özgüvənimizi qırmaq, vahidliyimizi sarsıtmaq, gələcəyə inamımızı əlimizdən almaq istəyirlər. Düşünürəm ki, bu, bizi daha çox narahat etməlidir".

□ Cavid TURAN

Rüşvət alanı da cəzalandırmaq gerek, verəni də

Xalid KAZIMLI

Baş prokurorun müavini, Baş prokuror yanında Korupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi Kamran Əliyev deyib ki, ölkədə rüşvətvermə cinayətləri rüşvət alma cinayətlərindən çoxdur.

K.Əliyev haqlıdır? Görünür ki, haqlıdır. Bəs bu, rüşvət alanların məsuliyyətini azaldır mı? Azaltmır.

Bu ikisi bir-birinə üzvi şəkildə bağlı cinayətlərdir. Rüşvət alan olmasa, rüşvət verən də olmaz. Yaxud rüşvət verən olmasa, rüşvət almaq qeyri-mümkündür.

Düzdür, insanları rüşvət verməyə vadar etmək kimi hadisə də var. Amma bu halda da rüşvət verməyə vadar edilənin iki seçimi mövcuddur: 1. Tələb olunan rüşvəti vermək; 2. Rüşvət tələb edəndən şikayət etmək.

Ölkəmizdə daha çox birinci variant seçilir. Niyə? Ona görə ki, insanlar rüşvət müqabilində hansısa qanunsuz işlərini həll etməyə çalışırlar: övladlarını cinayət məsuliyyətindən, hərbi xidmətdən yayınmaq, vəzifə almaq və sair və ilaxır üstünlüklər qazanmaq istəyirlər.

Onlar gedib yuxarı instansiyalara şikayət edə, deyə bilməzlər: "Mənim övladım avtomobillə adam öldürüb, indi müstəntiqlər məndən 20 min manat pul istəyirlər, 15 verirəm, götürürlər, şikayətçiyəm".

Yaxud başqa bir şikayət: "Oğlum əsgərlik yaşına çatıb. İstəmirəm o, cəbhə bölgəsinə, ümumiyyətlə, hərbi xidmətə getsin, amma zalım hərbi komissar məndən çox pul istəyir".

Bu tip misalları çox gətirmək olar. Aydın məsələdir ki, bu cür qanunsuz işlərinin düzəlməsi üçün əllərdə külli miqdarda vəsait olan şəxslər hüquq-mühafizə orqanlarının qapısını döyməyəcək, pulları çatmadığı halda "daha insafılı rüşvət" axtaracaqlarE və sonda tapacaqlar.

Rüşvətverənlərin də "insafılı" və "insafsız"ı var. Bəziləri anlayışlıdır, başa düşür ki, adamın gücü bu məbləğə çatır. Bəziləri də qəddardır, bilir ki, ortada böyük xeyir, mənəfət var, ona görə də rüşvət verəndən daha çox pul qoparmağa çalışır.

Bir də var qulluq mövqeyindən sui-istifadə edərək, haqq-nahaq şəkildə başqalarını, əsasən də vəzifə və iş adamlarını rüşvət, başqa sözlə, xərac verməyə vadar etmək.

Ləğv edilmiş MTN-in hazırda həbsdə olan generaları məhz bu işlə məşğul imişlər. Onlar öz agentura şəbəkəsi vasitəsilə hansı sahibkarın, vəzifə adamının dövlət büdcəsindən nə qədər vəsait çırpışdırdığına dair informasiyalar toplayıb, sonra bu informasiyalara istinad edərək, korrupsionerləri dövlət adından girov götürür, onları külli miqdarda rüşvət verməyə vadar edir, öz şəxsi sərvətlərini artırırmlar.

Bu halda da "zərərkənlər" in hüquq-mühafizə orqanlarına şikayət etmək imkanı olmur. Çünki birincisi, özləri xirtəyə qədər zibilin içindədirlər, ikincisi, onlardan rüşvət tələb edənlər də məhz hüquq-mühafizə orqanlarından biridir. Kimdən kime şikayət edəcəklər?

Buna görədir ki, bu ölkədə rüşvətvermə üstündə tutulanların, bu cür qalmaqla üzleşənlərin sayı çox azdır. Çünki heç kəs onlardan şikayət etmir, heç kəs onların üzünə durmur. Tərəflərin ikisi də susur.

Bugünlərdə bir məhkəmə prosesi gedir. Valideyn test imtahanlarında cəmi 109 bal toplanmış, yeni faktiki biliyi -2 səviyyəsində olan övladını universitetə dəzəltmək istəyir və bundan ötrü rüşvət verməyə vadar olduğunu bildirir. Məlum, ortada böyük məbləğdə pulu əlindən qapdırmağa hazır olan sadələhv varsa, onu qapmağa hazır olan dələduzlar da meydana çıxacaq.

Elə də olur. Adam bir də onda aylır ki, işini düzəltmirlər, pulunu da qayıtmırlar. O, hüquq-mühafizə orqanlarına üz tutur və ona zərər yetirənləri məsuliyyətə cəlb etdirir.

Bu, rüşvətvermədən çox dələduzluq faktıdır. Ancaq həmin valideynin övladı gerçəkdən də hansısa yol və üsulla ali məktəbə qəbul olunsaydı, o, şikayət edəcəkdimi? Etməyəcəkdimi! Hətta bu işi düzəldənə, səbəbkarlara əlavə "şirnik" də verəcəkdimi.

Ölkəmizdə korrupsiya və rüşvətvermənin çəkəlməsinin səbəbkarlarından biri hər işdən öz şəxsi mənəfəti güdən məmurlardır, biri də öz şəxsi mənəfəti, karyerası üçün, hər bir rəqəbdən pul gücünə qalib çıxmaq istəyən insanlardır.

Rüşvət alanlar da, rüşvət verənlər də sadə və halal insanların haqqını yeyir. Tutmaq ki, bir vakant post var, onun tutmaq üçün iki gənc yarışır. Biri universitetə 685 balla girib, qırımızı diplomla bitirib, dövlət qulluğuna imtahanından müvəffəq qiymət alıb, o biri isə test imtahanında 100 bal yığa bilməyib, amma gedib Dağıstandakı "kitayski" universitetlərdən birinin diplomunu alıb gəlib, indi də rüşvət gücünə həmin vakant yeri tutmaq istəyir və tutur. Savadlı məzunun haqqı yeyildimi?

Bax, ona görə də rüşvət verənləri də ağır şəkildə cəzalandırmaq lazımdır.

38 yaşda öldürülən Elmar Hüseynovun 50 yaşı...

12 il keçsə də, jurnalistin qətlinin sifarişçiləri və icraçıları hələ də məsuliyyətə cəlb olunmayıb

● yulun 17-də «Monitor» jurnalının baş redaktoru Elmar Hüseynovun doğum günü qeyd edilib. Elmarın 50 yaşı məzarı başında anılıb. Tanınmış tənqidçi jurnalist, «Monitor» jurnalının təsisçisi və baş redaktoru Elmar Hüseynov 2005-ci il martın 2-də yaşadığı evin qarşısında naməlum şəxs tərəfindən odlu silahla qətlə yetirilib. Qətlin üstündən 12 il keçsə də, qətlin sifarişçiləri və icraçıları hələ də məsuliyyətə cəlb olunmayıblar. Ölümündən sonra jurnalistin həyat yoldaşı və azyaşlı oğlu Norveçə mühacirət ediblər.

Hər il olduğu kimi, bu il də mərhumun doğum günü məzarı başında qeyd edilib. Anım mərasimində mərhumun yaxınları, yazarlar, media və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Mərhum jurnalistin dostu Şahbaz Xuduoğlunun aparcılığı ilə keçən tədbirdə Milli Şura sədri Cəmil Həsəni, Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər, «Turan» agentliyinin baş direktoru Mehman Əliyev, AXCP sədri Əli Kərimli, Müsavat başkanı Arif Hacı və digərləri iştirak ediblər.

Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər mərasimdə çıxış edib və bildirdi ki, haqqın və ədalətin bərpa edilməsi üçün hər kəs fədakarlıq göstərməlidir: «Elmarın 50 illik doğum günündə mən inanıram ki, biz bunu bacaracağıq. Tanrı bizə güc versin ki, Elmarın uğrunda canından keçdiyi dəyərlərin gerçəkləşməsinə millət olaraq nail ola bilək. Allah Elmara rəhmət ələsin».

Xədicə İsmayıl qeyd edib ki, əgər Elmar Hüseynov sağ olsaydı, hazırda həbsdə olardı: «Əgər Elmar Hüseynov sağ olsaydı yaqın ki, indi həbsdə olardı. Əminəm ki, sağ olsaydı, əvvəl necə yazırdısa, indi də elə davam edəcəkdi. Elmar Hüseynovun jurnalistikası səliqəli jurnalistika deyildi, amma o, yüz-də-yüz cəsarətli və istedadlı idi. Bu gün bəzi rusdillilərin şərə qulluq etməsində Elmarın yoxluğu ciddi şəkildə özünü göstərir. Biz o boşluğu doldura bilmirik. Amma boşluğu doldurmağa çalışmalıyıq. Bu günə qədər bu tədbirlərə Mehman Hüseynov dəvət göndərirdi, indi o da həbsdədir. İstəyimiz indi onların müdafiəsini təşkil edib, işlərini davam etdirməkdir».

Milli Şura sədri Cəmil Həsəni isə çıxışı zamanı yerli medianın ağır durumundan danışdı: «Hər il Elmarın doğum və qətlə yetirildiyi günlərdə buradakı insanlar onun məzarı başına toplaşır. Biz Elmarda qələmin həqiqətə necə qulluq etdiyini görmüşük. O, tənqidçi medianın əsas simalarından olub. Elmar gənc jurnalistlər üçün nümunə qoyub. O günlərdə də medianız yaxşı gündə deyildi. Zamanla media geriləyirdi. Vəziyyət pisləşirdi. İndi də vəziyyət elədir. Media orqanlarının əməkdaşları təqib edilir, saytlar bloklanır, giriş engəllənir».

Digər çıxışçılar da Elmar Hüseynovdan və medianın hazırkı durumundan danışdılar.

Elmar Hüseynov 17 iyul 1967-ci ildə Bakıda anadan olub. O, 1992-ci ildə Azərbaycan Mühəndis-İnşaatçılar İnstitutunu mühəndis-hidrotexnik ixtisası üzrə bitirib. Bir müddət Xudafərin SES-də və Rusiyada Boquçan SES-də ixtisası üzrə çalışıb.

Elmar Hüseynov 1995-ci ildən etibarən jurnalist fəaliyyətinə başlayıb. Həmin ildə də «Trend» analitik-informasiya agentliyini, 1996-cı ildə isə «Monitor» jurnalını təsis edib. O, həmçinin «Bakinski bulvar», «Bakinskiye vedomosti» qəzetlərinin təsisçisi idi.

□ **Məhəmməd TÜRKMƏN**
Fotolar müəllifindir

Azərbaycanda milli azadlıq hərəkatına başçılıq edən müstəqil siyasi təşkilatın-Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin (AXC) yaranmasından 28 il ötür. AXCP 1989-cu il iyulun 16-da Bakıda keçirilən konfransda təsis edilib.

Təsis konfransında 15 nəfərdən ibarət ilk İdarə Heyəti formalaşdı. İsa Qəmbər, Etibar Məmmədov, Hikmət Hacıadə, Leyla Yunus, Pənah Hüseyn, Nəcəf Nəcəfov, Tofiq Qasımov, Yusif Səmədoğlu, Zərdüşt Əlizadə, Sabit Bağırov, Sülhəddin Əkbər, Cənbaxış Umudiv, Nemət Pənahlı, Rəhim Qaziyev, Ələkrəm Hümmevov İdarə Heyətinin ilk üzvləri olublar. Onlardan ikisi - xalq yazıçısı Yusif Səmədoğlu və «Azadlıq» qəzetinin ilk redaktoru Nəcəf Nəcəfov artıq dünyalarını dəyişiblər. Təsis konfransında AXCP-nin sədri Əbülfəz Elçibəy seçilib. Ə.Elçibəy AXCP-nin ilk və son sədri olub. 2000-ci ildə isə Əbülfəz Elçibəy dünyasını dəyişib.

1989-1990, 1990-1992 və 1992-1993-cü illərdə bir neçə ziddiyyətli mərhələdən keçən AXCP sonrakı illərdə də siyasi sistemdə aparıcı mövqelərdə olub. 1995-ci ildə AXCP siyasi partiya çevrilib və AXCP adı alıb. Bu gün Azərbaycanda fəaliyyət göstərən partiyaların bir çoxu vaxtilə AXCP-nin bazasında yaranıb. Hərəkatda olan siyasətçilərin əksəriyyəti sonradan özlərinin ayrıca partiyasını yaradıblar.

AXCP Milli Azadlıq Hərəkatını yönləndirən və müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulması üçün formalaşan təşkilat kimi tarixə düşüb. Eyni zamanda AXCP Əbülfəz Elçibəyin 1992-ci ilin iyununda prezident seçilməsi ilə hakimiyyətə yiyələnib. 1993-cü ilin iyununa qədər bir il hakimiyyətdə olub. 1993-cü ilin iyun ayında Sürət Hüseynovun xarici hava-darlarının diktəsi ilə silahlı qiyam qaldırması AXCP-nin hakimiyyətdən getməsi ilə nəticələnib.

AXCP-nin ilk idarə heyətinin üzvlərindən və liderlərindən biri olan Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn «Yeni Müsavat»a açıqlamasında bildirdi ki, təsis konfransı yarıgizli şəraitdə keçirilib: «Çünki o vaxt respublikada fəvqəladə vəziyyət rejimi var idi. Həm də Xalq Cəbhəsinə qarşı repressiya tədbirləri həyata keçirilirdi. Amma təşkilat komitəsi ciddi hazırlıq işlərini apararaq, həmin təsis yığın-

“Xalq Cəbhəsinin varisi kimdir?” müzakirələri

yenidən başlayıb

Yaranmasından 28 il keçən AXCP-nin ilk idarə heyətinin üzvləri sırasında Əli Kərimli yoxdur

cağını keçirməyə nail olub. Qurultayın təşkilatı hazırlıq məsələlərinə İsa Qəmbər rəhbərlik edirdi. Əvvəldən İsa Qəmbər də daxil olmaqla, əksəriyyət Əbülfəz Elçibəyin Xalq Cəbhəsinin sədri olmasını müdafiə edirdi. İlk idarə heyətində olan şəxslərin əksəriyyəti Xalq Cəbhəsinin yaranması, təsis konfransının hazırlanmasında önəmli rol oynayan şəxslər olublar. Elçibəyin Xalq Cəbhəsinin sədri seçilməsində səsvərmədə, səhv etməmiş, 180-dən bir az artıq nümayəndə iştirak edirdi, 12 nəfər əleyhinə səs vermişdi, qalan hamısı lehinə səs vermişdi. İlk idarə heyətinin üzvləri olan 15 nəfərin də sırasında ikisinin Əbülfəz Elçibəyin sədrlik əleyhinə səs verdiyi deyilirdi. AXCP-nin 16 iyul təsis konfransından bir müddət sonra rəsmi olaraq dövlət qeydiyyatına alındı».

P.Hüseynin sözlərinə görə, AXCP-nin məqsəd və vəzifələri onun proqramında əks olunmuşdu. Həmin proqram da təsir konfransında qəbul edilib: «Proqramda Azərbaycanın müstəqil dövlət olması, suverenliyin əldə edilməsi, bütöv Azərbaycan ideyası, totalitar rejimin, birpartiyalı rejimi-

min ləğvi, çoxpartiyalı demokratik cəmiyyət quruluşu və digər məsələlər əksini tapmışdı. Həmin proqramdakı hədəflərin böyük bir qisminə nail olundu. Azərbaycan müstəqillik əldə etdi, demokratik islahatların əsası qoyuldu, milli ordu quruculuğu başlandı və sair. Xalq Cəbhəsi özünün tarixi missiyasını xeyli dərəcədə yerinə yetirdi. Xalq Cəbhəsinin proqramında hədəflərdən biri də təkpartiyalı sistemin ləğvi idi. Buna da nail olundu, Xalq Cəbhəsinin sıralarında olmuş bir sıra insanlar 1992-ci ildən etibarən yeni partiyalar yaratdılar və Azərbaycanda çoxpartiyalı sistem bərqərar oldu. Bunun özü Xalq Cəbhəsinin nail olduğu müsbət işlərdən biri idi.

Bununla belə, AXCP qarşısına qoyduğu bütün məqsədlərə nail ola bilmədi. Bir sıra hədəflər var idi ki, onlara çatılmadı, həmin milli hədəflər gündəmdə qalmaqda davam edir. Bura Azərbaycanın bütövlüyü, ölkənin demokratik inkişaf ələmiş cəmiyyətə çevrilməsi kimi hədəflər daxildir».

«Azərbaycan Xalq Cəbhəsi 1995-ci ildə siyasi partiya olaraq qeydiyyatdan alındı. Sonrakı illərdə isə

AXCP-nin də sıralarından qopmalar oldu və gedən şəxslər müxtəlif adlarda partiyalar yaratdılar. Bu gün vaxtilə AXCP şinindən çıxmış bir sıra partiyalar məhz özlərini AXCP-nin varisi adlandırırlar. Siz necə hesab edirsiniz, Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin varisi hansı partiyadır?» sualına Pənah Hüseyn belə cavab verdi: «Burada siyasi və hüquqi varislik məsələləri var. Hüquqi varislik baxımından Azərbaycan Xalq Cəbhəsi qanuna görə siyasi partiya olmadığı üçün onun hüquqi varisi məsələsi qanunda necə tənzimlənib məsələsi diskussiyadır. Əbülfəz Elçibəyin AXCP-yə, sonradan isə AXCP-yə sədr olması həmin dövrdə ona hüquqi varisliyi təmin elədi. Ona görə də AXCP indi hüquqi varis kimi çıxış edir. Siyasi cəhətdən isə bir sıra partiyalar, hətta fərdlər AXCP-nin siyasi varisi kimi çıxış edirlər. Tarix öz yoluna qoyacaq bu məsələləri».

Diqqətçəkən məqamlardan biri isə odur ki, Əbülfəz Elçibəydən sonra AXCP-nin sədri olan Əli Kərimli Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin ilk rəhbərliyi sayılan ilk idarə heyətinin üzvü olmayıb.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

MTN-in Antiterror Mərkəzinin rəisi, general-mayor Elçin Quliyev, Antiterror Mərkəzinin əməkdaşı, polkovnik Azər Mehdiyev cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsində hakim Elbəy Allahverdiyev sədrliyi ilə keçirilən prosesdə zərərçəkmiş iş adamı Maqsud Mahmudovun epizodu üzrə şahidlər dindirilib.

Qeyd edək ki, ittihama görə, 2015-ci ildə Maqsud Mahmudov MTN-ə çağırılıb və ondan hədə-qorxu yolu ilə 120 min dollar pul alıblar.

Məhkəmədə şahid qismində zərərçəkmiş iş adamının dostu Aslan Qəhrəmanov ifadə verib.

O bildirib ki, Maqsud Mahmudov 2015-ci ilin yayında ona zəng edib və görüşmək istədiyini bildirib:

“Onunla görüşdüm. Görüş zamanı Maqsud bildirdi ki, onu MTN-ə çağırıblar, şantaj edirlər, 120 min dollar istəyirlər. Maqsud bildirdi ki, pulun çatdırılması üçün ona bir gün vaxt veriblər. Bizim obyektlərimiz var idi. Biz dost olmaqla yanaşı, həm də kirvə idik. Buna görə də aramızda pul söhbəti olmayıb. Maqsud təklif etdi ki, mənim obyektim kiçik olduğu üçün onu sataq və əldə olunan pulu MTN-ə verək, sonra bu məsələni öz aramızda həll edək. Həssən Əliyev küçəsində olan mağazanı tələsik satdıq və əldə olunan 60 min dolları götürərək MTN-ə gəldik.

Yaxınlıqdakı parkda maşını saxladıq. Maşından düşəndə Maqsud orada onu gözləyən Azər Mehdiyevlə söhbət etməyə başladı. Həmin zaman kənarda olduğum üçün pulun verilməsini görməmişəm. Maqsud geri qayıdanda bildirdi ki, pulu MTN işçilərinə verib”.

Zərərçəkmişin kirvəsi əlavə edib ki, pulu polkovnik Azər Mehdiyev tək almayıb.

Onun sözlərinə görə, kirvəsi Maqsud bu işdə Antiterror Mərkəzinin rəis müavini İlqar Əliyevin və həmin mərkəzin əməkdaşı Ayaz Gərayzadənin də adını çəkmiş.

Zərərçəkmiş Maqsud Mahmudov bildirdi ki, pulu Azər Mehdiyevə və Ayaz Gərayzadəyə verib.

Məhkəmədə şahid qismində ifadə verən Marik Şamilov isə bildirdi ki, 2009-cu ildə anasına məxsus olan ev plana düşüb və aldığı pulla Salyan yolu 32 ünvanında torpaq sahəsi alıb.

Onun sözlərinə görə, həmin torpaq sahəsinin belediyədən alınmış sənədləri olub.

M.Şamilov 2 ildən sonra torpaq sahəsinə gələndə görüb ki, orada ondan xəbərsiz tikinti işləri gedir:

“Bildirdim ki, bu torpaq sahəsinə mən almışam. Orada işləyənlər dedilər ki, gözlə, torpağı alan sahibkar gələcək. Bir qədər sonra Maqsud ora gəldi. O bildirdi ki, torpağı ona satıblar. Bir az sonra ora torpağı satan Elşən və Nizaməddin gəldi. Onlar Maqsudu kənara çəkдилər və söhbət etdilər. Sonra mənə dedilər ki, torpaq məsələni həll ediləcək. Amma gözləsəm də, bu məsələ həll edilmədi”.

Şahid Marik Şamilov deyib ki, bununla bağlı dəfələrlə polis və prokurorluğa şikayət edib, məhkəməyə üz tutub. Amma bir nəticəsi olmayıb.

“Mənə torpağı satanlar Maqsudun dostları idi. Sonra

Həbsdəki general Elçin Quliyevdən “çox şeyi danışacağam” anonsu

MTN-in Antiterror Mərkəzinin sabiq rəisi: “İstəsəm ölkədən elə qaçardım ki, izimi-tozumu da tapa bilməzdilər”

onlar mənə hədə-qorxu gəlməyə başladılar. Həmin ərəfədə Maqsudla telefonla danışsam da, o mənə hədə-qorxu gəlməyib. Torpağı satanlar mənə hədə-qorxu gəldiyi üçün MTN-ə şikayət etdim. MTN-ə kiminsə tapşırığı ilə şikayət etməmişəm. MTN-in qəbul şöbəsində ərizə yazmışam”, - deyərək şahid bildirdi.

Bu ifadəyə münasibət bildirən Maqsud Mahmudov isə söyləyib ki, bu şikayətdən sonra ondan 120 min dollar alıblar:

“MTN-dən Ayaz mənə dedi ki, həmin pulun 10 min dolları

Marikə çatıb. Bununla bağlı Ayaz Gərayzadənin də, digər MTN əməkdaşlarının da ifadələrində var”.

Həbsdə olan MTN polkovniki Azər Mehdiyev isə deyib ki, həmin ərəfədə “Atletlər kəndi”də keçirilən tədbirlə bağlı qurulan əməliyyat qrupunun üzvü olub və işə gəlmirmiş:

“Ancaq “Atletlər kəndi”də olurdum. İyulun 2-də işə çıxdım. Mənə qovluqda ərizə verdilər ki, bu məsələni araşdırın. Həmin günü Maqsuda zəng etmədim. Buna görə mənə dedilər ki, niyə zəng etməmişəm? Mən də

günün ikinci yarısında Maqsuda zəng elədim və MTN-ə çağırıldım. Onun izahatını alandan sonra materialı rəhbərliyə göndərdim. Bu işin araşdırılması üçün nazirin imzası olub. Buna görə də mən də rəsmi qaydada araşdırma aparmışam. Marik Şamilovun şikayət ərizəsi ilə bağlı qaranlıq məqamlar var. Onları burada açıqlamaq istəmirəm.

Bununla bağlı qapalı iclasda geniş danışacağam”.

Həbsdəki general Elçin Quliyev isə bu ifadələrlə bağlı bunları deyib: “Bu işlə bağlı İlqar Əliyevin (*həbsxanada intihar edən polkovnik-red.*) ifadələrinə istinad olunur. Amma həmin ifadələri mənə təqdim etmədilər. Bildirdilər ki, həmin ifadə dövlət sirridir. Eyni zamanda Ayaz Gərayzadə və Ramin Hümətov da ifadə veriblər. Sonradan bu şəxslər yoxa çıxdı. Bu məsələ ilə bağlı qapalı iclasda geniş danışacağam. Mən çox şeylər danışacağam. Danişandan sonra görəcəksiz ki, necə əməliyyatçı olmuşam. Sübut edəcəm ki, bu işdə heç bir fakt yoxdur. MTN-də baş verən olaylardan sonra iki ay

işimdə qalmışam, sonra başqa işdə işləmişəm. Sonradan mənim və həyat yoldaşımın ölkədən çıxışına “stop” qoyulub. İki uşaq anasının ölkədən çıxışına “stop” qoyulur. Hara qaçacaqdı? Mən uzun illər xüsusi xidmət orqanında işləmişəm. Özümdə günah hiss etsəydim, başqaları kimi qaçardım. Mənim kimi ölkədən qaçmağa imkan olan ikinci bir şəxs olmayıb. Elə qaçardım ki, izimi-tozumu da tapa bilməzdilər. İlqar Əliyev həbs olunandan sonra guya ifadə verib. Amma həmin ifadə ortalıqda yoxdur. Sonradan Ayaz və Ramin könüllü ifadə veriblər, cinayətlərini etiraf ediblər. Bu şəxslərin ölkədən çıxmalarına “stop” qoyulmalı halda, qoyulmayıb. Onlara ölkədən çıxmalarına şərait yaradılıb”.

Maqsud Mahmudov Elçin Quliyevin arayışına cavab verib: “Məni MTN-ə aparıbsız? Guya dövlətə xəyanət etməmişəm, amma həbs etməyibsiniz”.

General Elçin Quliyev isə cavab verib ki, MTN-ə gətirilən hər kəsi həbs etmirdilər.

Məhkəmə prosesi davam edir.

Şəkiddə dəhşətli hadisə ölüm hökmünü yenidən aktuallaşdırdı

İlham Rəhimov: “Rəyi soruşulan 3576 nəfərin 87 %-i ölüm cəzasının bərpasını tələb edir...”

Səki Ağır Cinayətlər Məhkəməsində 3 azyaşlı uşağı zorlamaqda təqsirləndirilən atalıqları Nürəli Səlimovun işi üzrə məhkəmə yekunlaşıb. N.Səlimov haqda ittihamedicə hökm verilib, 14 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum olunub. Azyaşlıların zorlanması xəbəri ölkədə ölüm hökmünün bərpası tələbini təzədən gündəmə qaytarıb. Sosial şəbəkələrdə aparılan müzakirələrdə belə cinayətləri törədənlərin barəsində ən ağır cəza - ölüm hökmünün çıxarılması tələbləri artıb.

Sosial şəbəkə istifadəçilərindən biri yazır. **Sitat:** “Belə şəxslərə güllə də azdır, dərisini soymaq lazımdır. Belələrinə görə ölüm hökmünün bərpası olumasının tərəfdarıyam. İntəhası qorxuram, ölüm hökmü bərpası olunan kimi günahsızlar, şərlənmiş insanlar da güllə qabağına verilib. Çünki Azərbaycanın hüquq sistemi mükəmməl deyil, yüksək çinli məmurların şəxsi maraqlarına xidmət edir”.

Digər bir istifadəçi isə yazır ki, istənilən halda ölüm hökmü yenidən bərpası olmalıdır. **Si-**

tat: “Uşağı zorlayan, ahlı qadına qarşı zorakılıq edən, hamilə qadını amansızlıqla qətlə yetirənləri sağ buraxmaq olmaz. Başrə ölüm hökmünün bərpası olmaları sızılacaq güllələri də belə alçaqların özlərinə aldırmaq lazımdır. Azyaşlı uşağı zorlayan Azərbaycan türməsi 14-15 ilə islah edə bilər? Onun orada özünü zorlayacaqlar, türmədən çıxıb bütün cəmiyyətə qarşı qisas hissi ilə yaşayacaq. Belələri üçün müstəsna hal kimi ölüm hökmü bərpası olmalıdır”.

Professor, tanınmış hüquqşünas İlham Rəhimov zaman-zaman ölüm hökmünün

bərpasının vacibliyini öndə çəkənlərdir. Cinayət və cəza haqda yazdığı “Zorakı və təmkinli cinayətlərin kriminoloji analizi”, “Cəzanın fəlsəfi və onun vəzifəsinin problemləri”, “Cinayətkarlıq və cəza”, “Cinayət və cəzanın fəlsəfi”, “Cəzanın əxlaqiyyəti

haqqında” kitablarında tanınmış hüquqşünas törədilmiş cinayətə uyğun cəzaların verilməsini qabardır. Onun mətbuatda yer alan fikirlərindən oxuyuruq.

Sitat: “Güclü İslam ənənəsi olan ölkələrdə Qurana əsaslanan sərt cəza sistemi, o

cümlədən ölüm cəzası saxlanılır və geniş tətbiq edilir. Mən ilk növbədə Səudiyyə Ərəbistanı, İran, Sudan, İraq, Nigeriyani nəzərdə tuturam. Amerikanın bir sıra ştatlarında ölüm cəzasının qalması milli ənənələr və ya dinlə yox, kriminogen vəziyyətlə, yəni ilk növbədə qəsdən adam öldürmə ilə bağlı saxlanılır. Bir sıra ölkələrdə cəmiyyət konkret olaraq qəddarlıqla həyata keçirilən və ağır nəticələri olan cinayət hadisələrinə görə ölüm cəzasının ləğvinə hazır deyil. Biz axı onu da nəzərə alırıq ki, obyektiv şərtlər olmadan ölüm cəzasından imtina məhkəmədən kənar xarakterli qeyri-leqal qisas alma formalarının reanimasiyasına gətirib çıxarır. Yeni ölüm cəzasının “səhnədən gətməsi” məhkəməsiz cəzalandırma, sifarişli qətl, qan qisasına səbəb olur. Bu isə qəsdən baş verən qətlərin artmasına səbəb olur. Nəhayət, onu da nəzərə almaq lazımdır ki, ölüm cəzasının saxlanması sosial ədalətin özünəməxsus cinayət-hüquqi üsulla bərpası üsuldur. Məhz buna görə ictimai fikir hər zaman və indi də ağırlaşdırıcı hallarda qəsdən adam öldürməyə görə bu cəzanın qalmasını tərəfdarıdır. Artıq 5 ildir ki, ölüm cəzasının taleyi ilə bağlı insanların rəyi öyrənmək üzrə sosioloji araşdırma aparıram. Bu günədək rəyi soruşulan 3576 nəfərin 87 %-i ölüm cəzasının bərpasını tələb edir”.

İ.Rəhimov hər qəddar zorakı cinayətdən sonra meydana gələn müzakirələrdə dartsılan “səhvən və ya sifarişlə ölümə məhkum olunma” haqda fikirlərə də maraqlı arqumentlərlə cavab verib: “Mümkündür ki, insanı ölümə məhkum etsinlər, sonra məlum olsun ki, o, müqəssir deyil. Belə faktlar ola bilər. Amma söhbət təqsirin 100 faiz sübuta yetirildiyi, hətta 001 faiz şübhə olmadığı halda ölüm cəzasının tətbiqindən gedir. Məsələn, qatil cinayət yerində tutulur. Və ya qətl bir neçə nəfərin şahidliyi ilə baş verir. Bundan başqa, axı mən bütün qatillərə yox, xüsusi amansızlıqla həyata keçirilən və ağır nəticələr verən, çoxlu insan öldürüldüyü qətlərə görə ölüm cəzasının tətbiqinin tərəfdarıyam. Ona görə qanunvericilikdə iki cəza növü olmalıdır - ölüm cəzası və ömürlük həbs. Biz istəsək də, istəməsək də, ölüm cəzasının qaytarılması məsələsi obyektiv səbəblərdən yox, siyasi mülhazirələrlə bu cəzanın imtina edən ölkələrdə hər zaman gündəlikdə olacaq. Məsələn, ölüm cəzasına moratorium qoyulan Türkiyədə prezident dəfələrlə ölüm cəzasının bərpası məsələsini qaldırıb. Pakistan prezidenti, hətta Macarıstanın baş naziri də belə bir bəyanat verib. Ölüm hökmünü saxlayan ölkələrə gəlincə, hesab edirik ki, onlar öz mövqelərini doğru olduğuna daha çox əmin olacaqlar”.

İki Hüseyinov və Paolo Rossi

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Dünən jurnalist Elmar Hüseyinovun 50 yaşı tamam olurdu, onun xatirəsini məzarı başında qeyd elədik. Çıxışlar oldu, mənə də söz vermək istədilər, imtina etdim. Özümü Elmar bəy haqda danışmağa haqqı çatanlardan saymıram. Söz azadlığı uğrunda, ümumiyyətlə, azadlıq uğrunda qəhrəmancasına həlak olmuş Elmar Hüseyinovun ideallarını, həyat tərzini, dünyagörüşünü yaşadan adamlar bu gün ölkədə çox azdır. Mənə, hazırda türmədə saxlanılan İlkin Rüstəmzadənin, Seymur Həzinin, Mehman Hüseyinovun, Əfqan Muxtarlının və onlarla başqa siyasi dostların Elmar Hüseyinovdan danışmaq haqqı var. Onlar elə həyatları ilə bu "çıxış" edirlər. Eşidən, duyan lazımdır. Məsəl üçün, mənə çatır.

Söz düşmüşkən, bloqçu Mehman Hüseyinovun türmədə ayaqlarında problem yaranıb, damarları şişibmiş. Taniyanlar bilir, onda bu problem azadlıqdan olandan var idi, ancaq birtəhər yola verirdi. Türmədəki şəraitsizlikdə isə xəstəlik şiddətlənib, ayaqları şişib. Ombudsman Aparatının cəsur əməkdaşları türmə divarlarını dələrək Mehman bəyə baş çəkmiş, olduqca kəskin bəyanat vermişlər.

Axı hamıya məlumdur, Elmira Süleymanovanın insan haqları müvəkkili işlədiyi son yüz ildə (*neçə ildir hesablayıb bitirə bilmədim, o üzündən təxmini yazdım*) Ombudsman Aparatının əməkdaşları minlərlə haqqı tapdanan insanı işgəncənin cəngindən almış, on minlərlə yaralı barmağa məlum tərkibdə məlhəm sürtmüşlər.

Uzun sözün qıssası, indi Mehman bəyə də baş çəkəndən sonra ombudsman aparatı kəskin etiraz yazıb, deyiblər adamı müalicə eləyin, belə yaramaz! Zarafat edirəm, qorxmayın, hələlik nisbi sakitlikdir. Ombudsmanın araşdırması isə belə açıqlama ilə bitibdir: "Mehman Hüseyinovun ayaqları futbol oynadığı üçün zədələndir".

Bəlkə də bu açıqlamadan sonra İtaliyanın, İspaniyanın ünlü futbol klubları Mehman bəyə maraqlanacaqdır, onu öz transfer siyahısına, necə deyirlər, pəncərəsinə salacaqdır, bu minvalla bloqçu azadlıq pəncərəsindən çıxacaqdır. (*Vah-vah, görün Ombudsman Aparatında necə uzaqgörən insanlar çalışır. Sən plana bax. Kimin ağlına gələrdi?*)

Əslində unikal hadisə sayılmaz, dünya tarixində 1982-ci ildə buna bənzəri olubdur. O vaxt İtaliya futbol yığmasının oyunçusu Paolo Rossi-ni faktiki dünya çempionatına 1 ay qalmış türmədən buraxdılar. Məhz onun fantastik oyununu, vurduğu 6 qol sayəsində İtaliya dünya çempionu olmuşdu. Maraqlıdır ki, elə Rossi də Mehman Hüseyinov kimi 2 illiyə həbs olunmuşdu. Üstəlik, "bloqçu" və "futbolçu" sözləri hardasa qafiyəli səslənir. Fikrət Qocadan xahiş eləsək, bu temada poema yazar. Fikrət müəllimin liftdə qalan qadınlar haqda poeması varsa, niyə futbol üzrə dünya çempionu olacaq bloqçular haqda da olmasın? Gəlin həmin poemadan bir misra oxuyaq, mövzumuzda dəxli olmasa da (*onsuz mövzu əldən gedib, qırlan qoşundandır*):

**"Yenə işıqlar sönüb,
Hamılə qadın müftədir".**

Bu şeir AYW-nin orqanı olan "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetində tam bu formada da dərc edilmişdi, sonradan Fikrət müəllimin əslində "Barmək" in qaranlıq epoxasını tənqid elədiyi, orada isə müftədir yerinə liftdədir yazdığı ortaya çıxmışdı. Ancaq daha bunu kimə isbat edəsən? Ox yaydan çıxdısa, su qaba girdisə, xiyar əyri bitdisə, adam partiya üzvü oldusa, məsələləri yada salaq.

Söz dildən düşmüşkən, hörmətli jurnalist yoldaşlara iki xırda iradım vardır. Birincisi, demir yolundan yazarkən "rels" sözünü "reys" şəklində yazmayın, yanlışdır. İkincisi, vandalizm mədəniyyət və tarixi abidələri dağıtmaq hərəkatının adıdır, insan ölümünə aid işlədilər bilməz, bu, yalnız və yalnız cansız əşyalara qarşı ola bilər. Bizdə isə erməni ordusunun atəşi ilə kimsə öldürüləndə də bunu vandalizm adlandıran yazılar çıxır. Son olaraq Zəhra balamızın qətli zamanı da bəzi jurnalistlər vandalizm termini işlətdilər.

Doğru deyildi.

Münaqişə tərəflərini qorxudan Rusiya indi özü də qorxur!

Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında yeni müharibə ehtimalı hələ də böyük olaraq qalır. Əsas səbəb təbii ki, sülh danışıqlarında davam edən dərəcəli və irəliləyişin olmamasıdır. Artıq bir ildən çoxdur ki, vasitəçi dövlətlər nizamlama prosesini dalandan çıxarmaq üçün müəyyən cəhdlər göstərsələr də, yalnız XİN başçıları səviyyəsində cəmi iki-cə dəfə təmasa nail olublar ki, o da nəticəsiz bitib.

Müharibə riski isə durmadan artır. Hərbi əməliyyatlar üçün ən əlverişli olan yay mövsümü bu riski özünəməxsus şəkildə gücləndirməkdədir. Yaranmış durumda ən böyük məsuliyyət sözsüz ki, Rusiyanın üzərinə düşür. Rusiya da ki əlində bənzərsiz rıçaqlar və imkanlara rəğmən, hələlik problemin həllinə real töhfə verməyə həvəsli görünmür.

Rusiya hələ ki Qarabağ münaqişəsindən istifadə edib öz kəsad büdcəsini doldurmaqla məşğuldur. Xüsusən də Azərbaycanla silah ticarəti hesabına şimal qonşumuz əhəmiyyətli paralara qazanıb və qazanmaqdadır. Lakin dəfələrlə qeyd elədiyimiz kimi, Azərbaycan bu silahları vitrinə qoymaq üçün almır - Qarabağ probleminin həllini yaxınlaşdırmaq üçün əldə edir.

Bunu Kremldə də yaxşı bilirlər. Görünür, bildikləri üçün Ermənistanı da yaddan çıxarmırlar. İşğalçı ölkəyə "İsgəndər" taktiki raket komplekslərinin və bəzi digər müasir döyüş sistemlərinin verilməsi, orta hərbi qruplaşmanın yaradılması, Ermənistanın hava məkanının, Türkiyə və İranla sərhədlərinin tam nəzarətə götürülməsi məhz onun Azərbaycanla "balans" yaratmasına hesablanmış kursun tərkib hissəsidir.

Fəqət, belə bir balans yaratmaq mümkünmür? Əlbəttə ki, yox. Azərbaycanla Ermənistanın iqtisadi potensialı eyni deyil, olmayacaq. Yeri gəlmişkən, bu acı gerçəyi ötən həftəsonu Serj Sərkisyan açıq etiraf edib. Musavat.com-un məlumatına görə, düşməni ölkənin başçısı deyib: "Məgər bu, bir sirdimi ki, Azərbaycan bizdən varlıdır və silahlanmaya daha çox vəsait xərcləyir? Sirdimə deyil. Və eger kimsə deyirsə ki, 2-5 il Ermənistanı Azərbaycan dan daha varlı edəcək, o adamı siyasətdən uzağa qovmaq lazımdır. Çünki bu, şarlatanlıqdır, yalandır".

Sözünü ona gətiririk ki, əslində Rusiyanın özü də indi Qarabağla bağlı dilemma qarşısındadır. Çünki ənənəvi "balans" siyasəti günün birində tam fiasko ola, Moskva müharibə faktı ilə üz-üzə qala bilər. Rusiya isə böyük müharibədə maraqlı deyil. Böyük müharibə -

Putinin müharibə tələsi, Qarabağ seçimi - köhnə plan qayıdır?

Kreml başçısı Əliyevlə Sərkisyanı təzədən görüşdürmək istəyir - əsas motiv; sülh ümidləri müharibə ümidlərini üstələyəcəkmi? **Sərkisyanın acı etiraf:** "Ermənistanın nə vaxtsa Azərbaycandan varlı olacağını söyləmək şarlatanlıqdır, yalandır..."

deyil. Və eger kimsə deyirsə ki, 2-5 il Ermənistanı Azərbaycan dan daha varlı edəcək, o adamı siyasətdən uzağa qovmaq lazımdır. Çünki bu, şarlatanlıqdır, yalandır". Deməli, İrəvanın yeganə ümidi Rusiyadan güzəştli qiymətə və ya kreditə aldığı və alacağı silahlara ola bilər. Moskva da buna getmək zərurətdir, ona görə ki, əks halda onun marioneti - işğalçı ölkə Azərbaycan qarşısında heç bir həftə duruş gətirə bilməz.

Lakin Moskva belə "balans" siyasətini sonsuzadək yürüdə bilməz. Üstəlik, "balans" saxlamaq da getdikcə çətinləşir. Elə olmasaydı, Ermənistan təzədən yeni hərbi kredit almaq üçün Moskva müraciət etməzdi. Bu barədə Ermənistanın maliyyə naziri Vardan Aramyan söyləyib. O, danışıqların bu ilin əvvəlində başladığını bildirib.

Bu yerdə xatırladaq ki, Rusiya bundan öncə Ermənistanına hərbi təyinat üçün 200 milyon dollarlıq kredit ayırıb. Həmin kredit çərçivəsində Ermənistan "İsgəndər" raketləri də verilib (*Aramyanın sözlərinə görə, 200 milyonun 30 milyonu hələ çatdırılmayıb*).

Sözünü ona gətiririk ki, əslində Rusiyanın özü də indi Qarabağla bağlı dilemma qarşısındadır. Çünki ənənəvi "balans" siyasəti günün birində tam fiasko ola, Moskva müharibə faktı ilə üz-üzə qala bilər. Rusiya isə böyük müharibədə maraqlı deyil. Böyük müharibə -

böyük risklər, regionla bağlı geosiyasi, iqtisadi maraqların böyük təhlükə altına düşməsi, müharibəyə qoşulmaq riski, Azərbaycanla Türkiyəni itirmək perspektivi, Türkiyə ilə üz-üzə gəlib toqquşmaq ehtimalı deməkdir.

Aydındır ki, Moskvaya hadisələrin bu cür dağıdıcı inkişafı lazım deyil. Konflikti hərbi "balans" siyasəti hesabına donulu vəziyyətdə saxlamaq isə gət-gədə müşkülə çevrilir. Günün birində Qarabağda müharibə alovlanırsa, onu dayandırmaq ötən ilin aprelindəki kimi Moskva üçün mümkün olmaya bilər. Müharibə riskini indidən azaltmaq lazımdır və onun da ən etibarlı yolu Qarabağ məsələsində doğrudan da ciddi dönüşə nail olmaqdan keçir. Rusiya buna nail olmaq iqtidarındadır və ona heç kim, o sırada Qərb, ABŞ, Avropa mənası ilə deyil. Əksinə. Qalır siyasi iradə məsələsi.

Maraqlıdır ki, bu arada Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında 2017-ci ilin sonlarına qədər baş tutacaq görüşün əsas təşkilatçısının Rusiya olacağı haqda məlumat yayılıb. Virtualaz.org-un xəbərinə görə, bu barədə Rusiya XİN-dəki mənbə "İzvestiya" qəzetinə bildirib.

"Moskva bu məsələdə əsas vasitəçi olub, çünki ATƏT-in Minsk Qrupunun digər həmsədrlərinin Bakı və İrəvanın nümayəndələrini danışıqlar masası arxasına eyləş-

dirmək cəhdləri uğursuzluqla nəticələnib" - mənbə bildirib. Rusiya XİN-dəki qaynaq qeyd edib ki, konkret olaraq Fransa Bakı və İrəvanı danışıqlar masası arxasına oturtmaq istəyib, lakin bu səylər heç bir fayda verməyib.

"Bununla belə, dialoqun dəstəklənməsi prinsiplə əhəmiyyət kəsb edir. Məhz bunun sayəsində regionda tammiqəyəsli müharibə alovlanmadı. Lakin tərəflərin məqsədləri və baxışları fərqlidir", - deyər mənbə əlavə edib.

Qeyd edək ki, bugünlərdə Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə payızda görüşə biləcəyini mümkün hesab etdiyini bildirib. Sərkisyanın sözlərinə görə, Minsk Qrupunun həmsədrləri Ermənistan tərəfinə yüksək səviyyədə görüşün təşkili barədə müraci-

et edib. "Biz bu görüşdən çox şey gözləməsək də ona qarşı deyilik" - Sərkisyan bildirib.

Yada salaq ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin vasitəçiliyi ilə Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında son dəfə 2016-cı il iyunun 19-da Sankt-Peterburqda görüş olub. Həmin görüşdə Putinin tərəflərə Dağlıq Qarabağ ətrafındakı 2 rayonun azad edilməsini və bunun əvəzində kommunikasiyaların açılmasını da nəzərdə tutan mərhələli plan təklif etdiyi haqda məlumatlar yayılmışdı.

Ancaq üstündən bir ildən çox keçsə də, "Qarabağ yükü" hələ də köhnə yerindədir. Rəsmi Bakı isə açıq bəyan edib ki, daha danışıq xətrinə danışıqlara, dialoqa getməyəcək. Yəni prezidentlərin daha bir formal görüşünə nə ehtiyac, eger bu görüş də "qaloçka" qoymaq üçün istifadə olunacaqsa.

Bu mənada situasiyanın indiki həssaslığı və dramatikliyi Moskvada ciddiyyə alınmaya bilməz. Alınrsa, demək, növbəti görüşdə Putinin konkret təklifi olmalıdır. Rusiyanın münaqişə tərəflərini qorxutması dönməni də daha bitib. İndi artıq real təşəbbüskarlıq zamanıdır. Çünki Rusiyanın özü də indi qorxur. Bu imperativ Moskvanı Qarabağ məsələsi ilə daha ciddi məşğul olmağa sövq etməlidir. Çünki siyasətçilər sussa, toplar danışıcaq...

□ Siyasət şöbəsi

ABŞ Konqresinin Rusiyaya qarşı sanksiyaların sərtləşdirilməsinə dair qəbul etməyə hazırladığı yeni qanun layihəsi Azərbaycanın "Şahdəniz" yatağının işlənməsinə və hasil olunan qazın Avropa bazarlarına nəqlinə zərbə vura bilər.

Virtualaz.org xəbər verir ki, bu barədə ABŞ prezidentinin və dövlət katibinin Xəzərin enerji məsələləri üzrə keçmiş xüsusi köməkçisi, Bakıdakı keçmiş səfir Riçard Morninqstar "The Hill" nəşrinə dərc edilmiş məqaləsində xəbərdarlıq edib. Diplommat qeyd edir ki, Rusiyaya qarşı sanksiyaların sərtləşdirilməsinə, o cümlədən sanksiyaların bu ölkənin energetika şirkətlərini də əhatə etməsinə dair yeni qanun layihəsi artıq Senatdan keçib. Hazırda Nümayəndələr Palatası qanun layihəsini müzakirə edir: "Baxmayaraq ki, Rusiyanın sərt davranışlarına cavab olaraq sanksiyaların genişləndirilməsi qeyd-şərtsiz haqlıdır, lakin hazırda müzakirə olunan qanun layihəsi ən azından bir halda ABŞ-ın Avropanın qaz təchizatını şaxələndirməyə, Rusiya qazından asılılığı azaltmağa yönələn strategiyasını qəsdən də olmasa sarsıda bilər.

Qanun layihəsinə əsasən Rusiyanın energetika şirkətlərinin yer aldığı istənilən layihə ABŞ-ın sanksiyalarının təsiri altına düşəcək. Bu isə Cənub Qaz Dəhlizi layihəsini təhdid edir. Çünki Rusiyanın "LUKoil" şirkəti bu layihənin tərkib hissəsi olan "Şahdəniz-2" yatağının işlənməsi üzrə konsorsiumda 10 faiz payla təmsil olunub.

Avropanın enerji təhlükəsizliyini möhkəmləndirmək, Rusiya qazından asılılığı azaltmaq uzun müddətdir ABŞ-ın ikipartiyalı siyasətinin əsas məqsədi olub. Bu siyasətin əsas istiqamətlərindən biri "Şahdəniz" yatağının işlənməsi və onunla əlaqəli qaz kəmərləri sisteminin dəstəklənməsidir, hansı ki, bunlar regionda enerji daşıyıcıları ilə təchizatın təhlükəsizliyini əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırmaqdır. Lakin hazırda nəzərdən keçirilən qanun layihəsinin tətbiqi nəticəsində Xəzər qazını Avropa bazarlarına çatdırmalı olan Cənub Qaz

ABŞ-ın Rusiyaya qarşı sanksiyası Azərbaycanı "vura bilər"

Keçmiş səfirdən xəbərdarlıq və çıxış yolu təklifi

Dəhlizi ciddi zərbə ala bilər".

Keçmiş səfir qeyd edir ki, Rusiya şirkətinin bu layihədə kiçik payla iştirakına görə Cənub Qaz Dəhlizinin sanksiyaların təsirinin altına düşməsi ABŞ-ın energetika diplomatiyasına, eləcə də Avropanın energetika təhlükəsizliyinə ciddi əngəllər yaradacaq. Nəticədə qanun layihəsi əslində Rusiya üçün mükafat olacaq. Çünki Rusiya da elə buna çalışır ki, Avropanın qaz bazarında inhisarçı mövqelərini saxlasın.

Diplomat vəziyyətdən çıxış yolu kimi ABŞ-ın bir neçə il əvvəl İrana qarşı tətbiq etdiyi sanksiyalara edilmiş düzəlişi nümunə göstərir. Həmin qanun layihəsinə əsasən İranın energetika şirkətlərinin iştirak etdiyi istənilən layihə Birləşmiş Ştatların sanksiyalarının təsiri altına düşürdü. Lakin qanuna əlavəyə əsasən bu müddəə İranın NIOC şirkətinin 10 faiz payla iştirak etdiyi "Şahdəniz" layihəsinə aid deyildi: "Bu düzəliş ona görə edilmişdi ki, "Şahdəniz" layihəsinə qarşı qəsdən olmasa da sanksiyalar tətbiq olunmasın və nəticədə ABŞ-ın illərlə yürütdüyü siyasətə zərbə dəyməsin. İndi Rusiyanın daha çox energetika sektorunda hissə olunancaq şəkildə cəzalandırılması Ukraynadakı cinayətlərinə və ABŞ-dakı prezident seçkilərinə müdaxiləsinə görə tamamilə yerində olan qərardır. Lakin qanun layihəsi ancaq o zaman effektiv olacaq ki, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinə bilməyən rəkdən zərər vurmasın. Konqres İrana qarşı sanksiyalarda olduğu kimi, bu dəfə

də "Şahdəniz" layihəsini anti-Rusiya sanksiyalarının təsirindən kənar saxlamalıdır".

Rusiyaya qarşı sanksiyadan Azərbaycanın ziyan görməməsi üçün ABŞ nə edə bilər? Məsələn, sanksiyalara müəyyən istisnalar nəzərdə tutan bəndlər daxil edilə bilərmi? Azərbaycan tərəfi bu məsələ ilə bağlı Amerika ilə danışıqlar aparmalıdır?

Beynəlxalq məsələlər üzrə ekspert Elşən Mustafayev hesab edir ki, böyük ehtimalla Morninqstarın qeyd etdiyi məsələ həllini tapacaq. ABŞ-ın Cənubi Qaz dəhlizinə hər hansı problem yaradacaq addım atması gözlənilən deyil: "Azərbaycanın böyük qaz layihələri əsasən Avropanın qaz təminatına hesablanmış Rusiyadan birbaşa qaz asılılığını azaltmağa xidmət edir və bu layihələrdə Qərbin marağı çox böyükdür. Azərbaycanın böyük layihələrində Rusiyanın payı həmişə çox az faiz olub. Qaz layihələrimizdə də həmçinin Rusiya az faizə malikdir. İnanmıram ki, ABŞ bu faizə görə Cənub Qaz Dəhlizinə hər hansı problem yaratsın. Yox, əgər bu layihə ABŞ-ın iqtisadi maraqları çərçivəsində deyilsə, o zaman istənilən bəhanəni, o cümlədən layihənin içərisində Rusiya şirkətinin olmasını səbəb gətirərək müəyyən addımlar atma ehtimalı ola bilər. Amma bunun az ehtimalı var. Digər tərəfdən, unudulmamalıdır ki, "Şahdəniz-2" layihəsinin yüksək faizi olan əsas operatoru BP-dir

və bu, BP-nin ən böyük layihəsidir. Bir məsələni unutmamaq olmaz ki, ABŞ Konqresinin qəbul edəcəyi sanksiyalar yalnız ABŞ şirkətlərinə şamil edilir. Avropa İttifaqı isə sanksiyalarla bağlı ayrıca qərar qəbul etməlidir ki, onlar bunu etməyəcəklər. Bayaq dediyim kimi, Avropanın enerji təhlükəsizliyinə xidmət edəcək bir layihənin əleyhinə gedilməsi Aİ-nin strateji maraqlarına ziddir. Ona görə də sanksiya qəbul olunsun belə, ona "Şahdəniz" layihəsi ilə bağlı xüsusi müddəanın daxil edilməsi istisna deyil".

Ekspert onu da dedi ki, bu layihədə "LUKoil"-in 10%-lik payının olması Rusiya üçün elədə böyük qazanc demək deyil. Rusiya əgər bundan imtina etsə, itirəcəyi də böyük deyil. Əslində isə bu layihənin özü Rusiya üçün iqtisadi cəhətdən əlverişli deyil. Rusiya bu layihənin baş tutmasında heç vaxt maraqlı olmayıb: "Rusiya Azərbaycandakı layihələrdə heç vaxt iqtisadi maraqlar güdməyib, siyasi maraqlar güdüb. Bu layihələrdə az faizlə də olsa iştirak etməklə Rusiya regionda özünün mövcudluğunu qoruyub saxlamağa çalışır. Bu layihənin "LUKoil" üzündən sanksiyalara düşməsi Rusiyadan başqa hamıya ziyan ola bilər. Mən hesab edirəm ki, ABŞ Rusiyaya qarşı sanksiyaların sərtləşdirilməsinə gedəcək, amma Şahdəniz-2 Rusiya layihəsi olmadığı, layihənin sahibi Azərbaycan, operatoru isə BP olduğu üçün bu layihə sanksiyalardan kənar qalacaq".

□ Etibar SEYİDAĞA

Məmurlar nə vaxt haqq yoluna qayıdacaq?

Hüseynbala SƏLİMOV

Həbsdə və yaxud işi məhkəmədə olan, eləcə də vəzifəsindən qovulan yüksək çinli məmurlar... Aralarında mülki işçilər də var, mühüm dövlət strukturlarının, güc və təhlükəsizlik xidmətlərinin nümayəndələri də.

Vakuumda yaşamırıq və aramızda mən də bu adamların ifadələrini izləyirəm. Etiraf edirəm ki, ağılıma gələn ilk söz "dəhşətdir!" kəlməsi olur. İnanın, bir daha əmin olursan ki, Azərbaycanımız həqiqətən zəngin ölkədir - baxmayaraq ki, bezi məmurlar onu bu qədər talayır, amma yenə sərvəti bitib tükenmir.

Adam heç nə bacarmayanda, əli heç nəyə yetməyəndə başlayır özünə təsəlli verməyə ki, vəziyyət düşünülən qədər də pis deyil.

Həm də bütün bu dəhşətli qanunsuzluqların, eybəcərliklərin hakimiyyətin özü tərəfindən ifşa edilməsi, onların faş edilib ictimaiyyətə çatdırılması, yolunu və Allahını itirmiş bezi məmurların elə hakimiyyətin özü tərəfindən cəzalandırılması ümid yaradır ki, bu ölkədə prinsipçə, yaşamağa və çalışmağa dəyər, çünki böyük haqsızlıqlar olsa da, bir gün haqqın da qalib olmaq şansı var.

Amma biz başqa şeylər istəyirik, başqa şey umuruq. Bəli, istədiyimiz budur ki, belə hallar azalsın, hər ifşa edilmiş korruptsiya, qanunsuzluq halı onlarla oxşar halların qarşısını alsın, bir cəzalandırılmış məmur onuna dərs olsun və biz də rahat olaq ki, əlahəzrət qanunların təsir-təbiiq sferası bir azacıq da genişlənsin.

Amma olurmu? Təəssüf...

Bəzən düşünürsən ki, bəlkə elə belə də olmalıdır? Axı, necə deyər, insan çiy süd əmib, onunu, hətta yüzünü bir gündə cəzalandırırsan belə, yenə pozacaqlar qanunları, dinc-farağat durmayacaqlar.

Fəqət, belə deyil. Bütün problemlərin bir həll yolu var. Elə bu problemin də - məmur özbaşınalıqlarının da həll yolu daha çox şəffaf dövlət və hökumət qurmaqdan keçir.

Hökumətin ən böyük qüsuru da məhz bundadır ki, nəzarəti cəmiyyətlə bölüşmək istəmir. Birdəfəlik qəbul etmək lazımdır ki, media, jurnalistlər, cəmiyyət, onun ayrı-ayrı struktur vahidləri heç də düşmən deyil, onlar bu ölkəyə və onun hakimiyyətinə yalnız və yalnız yaxşılıq arzulayırlar.

Sağlam mühitə yol yalnız tənqiddən keçir. Vaxtilə mən Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin bezi qərarlarını öyrənməklə məşğul idim. Həmin qərarların bir neçəsində açıq deyirdi ki, hökumət və ya dövlət adamlarına qarşı tənqidin sərhədləri adi vətəndaşlara nisbətən daha geniş olmalıdır.

Bu tövsiyələr boş yerdən yaranmayıb. Avropa ölkələri böyük yol keçib - mütləqiyyətdən düz demokratiyaya qədər. Bizim həmin yolu təkrarən, bir daha addım-addım keçməyimizə ehtiyac yoxdur, yetər ki, onların tövsiyələrinə diqqətli olaq.

Tövsiyə və tənqidlərə azca diqqətli olsaq, həyatımız yüngülləşər. Hökumət və dövlət daha şəffaf olar, məmurlar da, necə deyər, özlərini yığırdılar.

Mən fikir verirəm, hökumət və dövlət adamlarımız təhlükəsizlik məsələlərini həmişə önə çəkirlər. Əslində belə də olmalıdır, təhlükəsizlik olmayan yerdə nə azadlıq olur, nə bərabərlik, nə də ki, sosial rifah.

Amma bu məsələdə də azacıq natamamlıq duyulur, nədənsə qəbul edə bilmirik ki, korruptsiya və yaxud məmur özbaşınalığı həm də bir milli təhlükəsizlik məsələsidir və milli təhlükəsizliyə çox böyük bir təhdiddir.

Siyasətin və xüsusən də geosiyasətin ən qəliz məsələlərinə həmişə orijinal yanaşmaları ilə seçilən, müqayisəli politologiyanın atası sayılan ABŞ politoloqu Z.Bjezinski yazırdı ki, korruptsiya bir dövləti idarə etmək və yaxud onun daxili işlərinə müdaxilə etmək üçün ən gözəl vasitədir.

Aydın məsələdir ki, korruptsiyoner məmurlar üçün müqəddəs heç nə yoxdur, sadəcə, hər şeyin qiyməti var - lazım gələrsə, o, dövlətin ən həssas nöqtələrinə də toxuna bilər, hətta mühüm dövlət sirlərini də satar.

Ən qəliz cəhət də budur ki, biz adi bir dövlət və cəmiyyət deyilik, müharibə şəraitində yaşayan dövlətdir. Düşmən kəşfiyyatı isə yatmayıb və bütün üsulları məqbul sayır.

Həm də korruptsiya və məmur özbaşınalığı dövlətin və cəmiyyətin özülünü sarsıdır, idarəçiliyini effektivliyi azaldır, strateji hədəflərin yolunda böyük bir maneə olur.

Müharibə şəraitində yaşayan dövlət üçün korruptsiyoner məmur sanki düşmənin içimizə atdığı desantdır. Ona görə də vurduğu ziyan da adi vaxtdakından qat-qat artıqdır - elə bu səbəbdən də gəlin sayıqlığımızı artırmaq...

Tarif Şurasının iyulun 14-də keçirilmiş növbəti iclasında SOCAR-ın müraciəti əsasında Aİ-92 markalı benzinin pərakəndə satış qiymətinə baxılıb çıxarılan qərara əsasən, Aİ-92 markalı benzinin pərakəndə satış qiyməti 15 iyul 2017-ci il tarixdən 1 litr üçün 0,90 AZN (hazırkı kursla \$0,53) müəyyənləşdirilib.

Qeyd edək ki, əvvəl bu göstərici 0,70 AZN idi. Beləliklə, qiymət artımı 28,57% təşkil edib. Benzinin bahalaşması cəmiyyətdə narahatlıqla qarşılanırsa da, gözlənilən ajiotaj yaşanmayıb.

İqtisadçı Pərviz Heydərov hesab edir ki, "Aİ-92" markalı benzinin qiymətinin yüksələcəyi çoxdan gözlənilirdi və bunu qaçılmaz edən səbəblər var idi: "Bunun "Aİ-95" markalı benzinin qiyməti 1 manat 15 qəpik edildikdən sonra qaçılmaz olduğu əyani görünürdü. Düzdür, "Aİ-95" kənardan getirilir, yəni idxal olunur. Ancaq bunun məsələyə heç bir dəxli yoxdur. Əvvəla, bizdə sonuncu adıçəkilən benzin markası ilə "Aİ-98" markasının qiymətləri sərbəst tənzimlənsə də, digər bütün növ yanacaq məhsullarının qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənir. İkincisi də ki, "Aİ-95" ilə "Aİ-98" markalı benzinlərin daxili bazarda alıcılarının sayı olduqca cüzi pay təşkil edir... Və "Aİ-95" bahalıdıqdan sonra onun da istifadəçilərinin çox hissəsi "Aİ-92"-yə keçmişdi... Bir sözlə desək, bu gün Azərbaycanın benzin satış üzrə daxili bazarda 90-95% tələbat məhz "Aİ-92" markalı benzin üzrədir. Ölkəmiz kənardan yanacaq idxal etsə də, xaricə benzin sata bilmir. Çünki daxili tələbat buna imkan vermir. Üstəlik, istehsal özü də inkişaf etmir, əksinə, azalır. Çünki texnologiya köhnədir, modernizasiya əlavə xərclər tələb edir. Belə şəraitdə Azərbaycanın neft ölkəsi olmasının nə əhəmiyyəti vardı ki... 2016-cı ildə Azərbaycanda 1 milyon 153 min ton avtomobil benzinini istehsal olunduğu deyilir. Bu,

2015-ci ilə nisbətən 6%-ə yaxın az istehsal deməkdir. 2017-ci ilin yanvar-may aylarında isə 524,1 min ton benzin istehsal olunub ki, bu da əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 11,3% çoxdur. Ancaq manatın dəyəri enib axı".

İqtisadçı ekspert benzinin bahalaşmasının məhz hazırkı dövrə təsadüf etməsini doğru addım kimi qiymətləndirdi: "2015-ci il ərzindəki 2 devalvasiyadan, hansı ki, ABŞ dollarına nəzərən birinci 34%, ikinci isə 47% təşkil etdi, daxili istehsal məxsus demək olar, heç bir növ yanacaq məhsulunun qiyməti qaldırılmamışdı. Üstəlik, Neft Şirkətinin (SOCAR) özünün də vəziyyəti qənaətbəxş sayılır. Neft hasilatı enir, emal müəssisələri köhnədir - modernləşdirmə üçün vaxt və vəsait tələb olunur, son 3 ildə yaranmış yeni iqtisadi situasiya ilə əlaqədar olaraq isə şirkətin gəlirləri azalıb, dövlət büdcəsi qarşısında öhdəliklər isə artıb. Belədə dövlət nə etməlidir? Təbii ki, tarifi qaldırılmalıdır. Yanacağın qiymətinin artması qaçılmaz idi. Və burada müsbət və mənfi olan məqamlar nədir?! Müsbət olan odur ki, yaxşı ki, sözügedən addım məhz ilin bu vaxtında atıldı. Belə ki, inflyasiyaya və qiymət artımlarına müvafiq təsirlərin az və zəif olan məqamında... Çünki sentyabr və payız mövsümünə doğru onsuz da həmişə bahalaşma baş verir. İkinci müsbət cəhət isə odur ki, valyuta bazarında da sükunət hökm sürməkdədir. Mənfi cəhətlərə gəldikdə isə qiymətlər nisbətən yüksələcək. Inflyasiyanı 2 rəqəmli səviyyədən endirmək çətin olacaq. Ola bilsin ki, manatın da məzən-

Benzinin bahalaşmasına iqtisadçılar nə deyir?

İqtisadçı ekspert benzinin bahalaşmasının indiki dövrə təsadüf etməsini doğru addım kimi qiymətləndirir, amma əks arqumentlər də var...

nəsi üçün əlavə neqativ təsir ortaya çıxacaq. Ancaq düşünürəm ki, ilin sonuncu 3 ayının başlanğıcına qədər yaranacaq gərginlik dalğası istənilən halda yatacaq".

İqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında benzinin bahalaşmasından sonra bir çox məhsul və xidmətlərdə qiymət artımının da qaçılmaz olduğunu vurğuladı: "Benzinin qiymətinin artması digər sahələrdə qiymət artımı üçün bir meyar olaraq qəbul olunur. Digər bütün sahələrə sirayət edir. Çörəyin, qəndin qiymətindən tutmuş bir çox sahələrdə qiymət artımına səbəb ola bilər. Bu, həmçinin psixoloji faktor hesab olunur. Heç kim iddia edə bilməz ki, ölkədə istehsal olunan mal və xidmətlərin tərkibində

benzin istifadə olunmur. Kifayət qədər istifadə olunur, Azərbaycanda tələbat olan ən böyük yanacaq növü məhz benzindir. Əksər hallarda mal və xidmətlərin maya dəyərində bu qiymətlər əks olunur. Benzinin bahalaşması növbəti dövrlərdə mərhələli şəkildə əhalinin istehlak edəcəyi bütün növ mal və xidmətlərin qiymətinə sirayət edəcək. Benzinin qiymətinin qalxması inflyasiya səviyyəsini də yüksəldəcək. Əhalinin gəlirlərində artım olmadığı bir dövrdə mal və xidmətlərin bahalaşması sosial problemləri artıracaq".

R.Həsənov onu da qeyd etdi ki, "benzinin bahalaşması qaçılmaz idi" - yanaşması doğru deyil: "Azərbaycanda benzinin maya dəyəri bahalaşmayıb, çünki onun

xammalını da Azərbaycan özü istehsal edir. Digər Premium markalı benzinlər idxal olunur və sahibkar bazar şərtləri daxilində onların qiymətini müəyyənləşdirə bilər. Ancaq qiyməti qaldırılan "Aİ-92" markalı benzin Azərbaycanında istehsal olunur. Bu məhsulun maya dəyəri 2013-2014-cü illə müqayisədə kifayət qədər ucuzlaşmışdır. Buna baxmayaraq, dövlət büdcəsinin gəlirlərini artırmaq məqsədilə vergi və rüsumların payını artırmaq üçün qiymətləri qaldırırlar. Beləliklə, həm dövlətə, həm də SOCAR-a daha artıq vəsait daxil olur. Azərbaycan kimi, enerji resurslarından asılı iqtisadiyyatlarda iqtisadi kətkilliklər baş verən zaman hökumətlərin istifadə edəcəyi ən asan metodlardan biri əlində olan tənzimlənen qiymətlərin artırılması və xüsusilə enerji resurslarının qiymətlərinin artırılması olur. O baxımdan, benzinin bahalaşacağı ehtimal olunurdu. Ancaq bazar şərtləri daxilində benzinin bahalaşmasının heç bir iqtisadi əsas yoxdur".

İqtisadçı ekspert Qubad İbadoğlu isə Azərbaycanda benzinin ucuz olması ilə bağlı iddiaya cavab verib. O bildirib ki, dünya bazarında neftin və neft məhsullarının qiymətinin ucuzlaşdığı indiki dövrdə Azərbaycanda

benzinin qiymətindəki artım onun dollarla ifadəsində qonşu dövlətlərlə müqayisədə daha da bahalıdır: "Belə ki, hazırda avtomobil benzininin pərakəndə satış qiyməti ABŞ dolları ilə Birləşmiş Ərəb Əmirliyinə 0,48, Omanda 0,47, Nigeriyada 0,46, Qazaxıstanda və Malayziyada 0,44, Bəhreynə 0,42, Ekvadorda 0,39, Misirdə 0,36, İranda 0,34, Küveytdə və Əlcəzairdə 0,32, Türkmənistanda 0,27, Səudiyyə Ərəbistanında 0,24, Venesuelada 0,01-dir. Müqayisə üçün qeyd edim ki, Azərbaycanda isə 15 iyun 2017-ci ildən etibarən 1 litr "Aİ-92" markalı avtomobil benzinin qiyməti 0,53 ABŞ dolları təşkil edib. Qiymət artımı qiymət artımı 3 fazada müşahidə olunacaq: birincisi, alternativ məhsulların (dizel yanacağı, kerosin, mazut, digər neft məhsulları və yanacaq sürətli materialları) bazarında qiymət artımı, ikincisi əlaqəli malların və xidmətlərin (sənişin və yük daşıma nəqliyyatında) bazarında tarif bahalaşması, üçüncüsü istehsal və tədavülündə yanacaq məsrəfi yüksək olan məhsulların (kənd təsərrüfatı, ərzaq və sair istehlak malları) bazarında yaranan əlavə xərc hesabına qiymətlərin yüksəlməsi..."

□ **Nərgiz LİFTİYEV**

Taksilər və iaşə sektorundan qiymət artımı

Sürücü: "Yüz faiz əminliklə deyirəm ki, fərdi taksi xidməti ilə məşğul olanlar əvvəlki qiymətlə işləyir"

Tarif Şurası "Aİ-92" markalı benzinin qiymətini qaldırdıqdan sonra Bakıda fəaliyyət göstərən taksi xidmətlərində qiymət artımları müşahidə olunmaqdadır. Bu artım hər bir taksi xidməti göstərən şirkətlər tərəfindən fərqli rəqəmlərlə ifadə olunub. Ümumilikdə isə benzinin qiymətinin bir litr üçün 20 qəpik artımından sonra taksi xidmətlərindən 50 qəpik - 1 manat arasında qiymət artımı nəzərə çarpır.

Məsələn, "20 Yanvar" da istiqamətinə əvvəllər adam-irəsindən Xırdalan, Sumqayıt başına 1 manata aparın tak-

silər hazırda qiymətləri 1,5-2 manata çatdırıblar. Bundan əlavə, qeyd etdiyimiz ərazidən rayonlara işləyən taksilərin də gediş haqqında ən azı 1 manat artım var. Şəhərdə xili xidmətlərə gəlincə isə bu-

rada da qiymətlər qaldırılıb. Belə ki, ölkədə ən ucuz taksi xidmətinə təklif edən şirkətlərdən biri "Salam taksi"dən verilən məlumata görə, qiymətlərdə az da olsa artım ediblər. Belə ki, xidmətdən bildiriblər

ki, şirkət 3 km-ə görə qiymətlərdə 10 qəpik artım edib.

"Felix Taxi" (*5959), "City Taxi" (*8844), "189 Taxi" (*189) və "Zərif taksi" (*7177) şirkətləri isə heç bir artım olmadığını, qiymətlərin köhnə qayda ilə hesablandığını söyləyib.

Taksi sürücüsü Firdovsi Vəliyev isə hazırkı durumla bağlı "Yeni Müsavat"a bildirib ki, əslində fərdi taksi sürücüləri qiymətləri artırmayıblar: "Fərdi taksi xidməti ilə məşğul olanlar qiymətləri qaldırmayıblar. Əksinə, camaat gəlir ki, imkan yoxdur, vəziyyətimiz yaxşı deyil qiymətdə endirim edirik. Ancaq Azərbaycanda ən böyük taksi xidməti şirkəti olan "Salam taksi" qiymətlərdə əsaslı şəkildə artım edib. Belə ki, əvvəllər onlarda qiymət 2.30 AZN-dən başlayırdısa, hazırda bu rəqəm 3 manata

qaldırılıb. Digər şirkətlər də var ki, onlar da qiymətləri qaldırmasalar da faizi aşağı salıblar. Bu da sürücülərə sərf edir. Yəni qiymətləri dəyişməyən şirkətlər də az deyil. Yüz faiz əminliklə deyirəm ki, fərdi taksi xidməti ilə məşğul olan köhnə avtomobillərdə heç bir artım yoxdur. Ancaq onu da deyim ki, bu cür işləmək bizə də sərf etmir. Burada biz yox, şirkətlər qazanırlar. Bəzi şirkətlər sürücünü düşünüb qiyməti qaldırır, bəziləri isə özlərini, müştəri saylarını düşünüb, qiyməti qaldırırlar. Nəticədə isə sürücülər əziyyət çəkirlər. Onsuz da şirkətlər bu və ya digər formada qazanırlar".

Xatırladaq ki, Tarif Şurası "Aİ-92" markalı avtomobil benzininin pərakəndə satış qiymətini 1 litr üçün 90 qəpik səviyyəsində təsdiq edib.

□ **Əli RAIS**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Qarabağ

Rusiya işğalçı Ermənistan ordusunun Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılması istiqamətində təsirli addımlar atmaq əvəzinə, işğalçılar üçün yeni "nəfəslik" açmaq planı üzərində işləyir. Diqqətli oxucularımız yaxşı bilirlər ki, söhbət Rusiyanın Gürcüstanın işğal altındakı Cənubi Osetiya torpaqlarından Ermənistana dəhliz açılması planından gedir.

Təhlükənin nə dərəcədə real olduğunu demək üçün əlavə sözə əslində ehtiyac qalmır. Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov müsahibələrinin birində haqlı olaraq deyib ki, "Rusiya bütün ciddiliyi ilə məşğul olsa, Ermənistan qoşunlarının işğal olunmuş ərazilərdən çıxarılması təmin olunacaq". Amma görünən budur ki, Rusiya Azərbaycanın faydasına olacaq prosese təkan vermək niyyətində deyil.

Bu arada Moskva növbəti dəfə Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərini bir araya gətirmək üçün hərəkətə keçib. Bu, olsa-olsa Ermənistanı sarsıdıcı zərbələrdən xilas etmək, paralel olaraq Rusiyanın Qarabağa doğru irəliləməsi üçün zaman qazanmaq niyyəti güdür. Çünki Ermənistanda uşaq qatili olan prezidentlə sülh danışıqlarının nəticə verməyəcəyi bellidir.

Elə Rusiyadan aldığı stimulun məntiqi nəticəsidir ki, Ermənistan müdafiə naziri Viqen Sərkisyan növbəti dəfə Azərbaycanın işğal altında olan ərazilərinə səfər edib (axar.az). Sərkisyanı Xankəndində qondarma rejimin lideri Bako Saakyan qarşılayıb.

Bundan əvvəl Ermənistan prezidenti S.Sərkisyan Azərbaycanla sərhəd Tavuş bölgəsində olub və erməni mövqelərinə baş çəkib. Daha sonra hərbi geyimdə "Ermənistan" telekanalının "R-Evolusiyaya" proqramının aparıcısına müsahibə verib (virtualaz.org). İşğalçı ölkənin başçısı təsdiq edib ki, Ermənistan Qarabağ danışıqlarında heç vaxt güzəşt mövqeyi tutmayıb, başqa sözlə, danışıqlar naminə danışıqlar aparıb. Məqsədi status-kvonu mümkün qədər uzatmaq olub.

"Son 20 ildə biz heç vaxt güzəştlər haqda danışmamışıq. Həmişə demişik və deməkdə davam edirik ki, münaqişənin kompromis variantlarla həllində maraqlıyıq. Bunlar müxtəlif anlayışlardır. Mən əminəm ki, məsələ 20 il bundan sonra da həll olunmasa erməni tərəfində heç vaxt situasiyanı yumşaltmaq üçün güzəşt meyli yaranmayacaq, belə ki, bu, həllə aparıb çıxara bilməz" - Sərkisyan bildirib. İşğalçı ölkənin başçısı təsdiq edib ki, Qarabağda hərbi əmə-

liyyatların başlanması onun ölkəsi üçün arzuolunmaz nəticələrə gətirib çıxaracaq. "Dağlıq Qarabağda döyüş əməliyyatları olduqca arzuolunmazdır və ilk növbədə Ermənistan üçün arzuolunmazdır. Danışıqlar prosesinin alternativiyoxdur. Alternativ döyüş əməliyyatlarıdır ki, bu da bizim üçün arzuolunmazdır, üstəlik, ola bilsin ilk növbədə bizim üçün" - Sərkisyan əlavə edib.

Göründüyü kimi, erməni prezident həm qorxur, həm də qorxutmağa çalışır - təbii ki, Rusiyanın sayəsində.

Diqqətçəkən digər məqam da var. Bugünlərdə Ermənistanın Gürcüstan sərhədlərini pozaraq, bu ölkənin qədim Hucabi monastırını zəbt etməsi yenidən gündəmə gəlib (publika.az). "Kavkazplus" saytı gürcü torpaqlarının zəbt edilməsinin iki ölkə arasında ciddi qarşıdurmaya gətirəcəyini yazıb. Sayt yazır ki, Hucabi monastır Gürcü Pravoslav kilsəsinin ən böyük ziyarət-gahlarından biridir: "Bu ziyarət-gah artıq Ermənistan tərəfindən zəbt edilib. Bu gün Hucabi monastır faciəli vəziyyətdədir və məhv olmaq təhlükəsi ilə üzləşib. Ən dəhşətli isə odur ki, sırtı ermənilər sərhədlərin indiki delimitasiyası üzrə faktiki olaraq monastırın ərazisini zəbt etməyi qanuniləşdirə bilər". Məqalədə qeyd olunur ki, 1987-ci ildə Hucabi monastır Gürcüstan SSR-nin azərbaycanlılar yaşayan Marneuli rayonunun inzibati ərazisinə daxil olub:

"Buna sənədlər şahidlik edir. Misal üçün, Gürcü Sovet Ensiklopediyasında Hucabi monastır Gürcüstanın ərazisi olaraq qeyd olunur. Məlumdur ki, SSRİ dövründə rəsmi nəşrlərdə qeyd olunan informasiyalar dəfələrlə yoxlanılmış və dəqiq məlumatlar olub".

Sayt əlavə edir ki, SSRİ dağılından sonrakı dövrdə Ermənistan sərhədi tədricən 400 metr irəli çəkərək, monastır və onun yerləşdiyi ərazini mənimseyib. "Görünür, Qarabağın işğalına qədər ermənilər ilk olaraq qonşu Gürcüstanın torpaqlarını işğal edib", - deyər məqalədə bildirilir. Gürcüstan mediasının hazırladığı videosujetdə Hucabi monastır ətrafındakı kəndlərdə yaşayan azərbaycanlılar erməni sərhədlərin illər ərzində sərhədi yavaş-yavaş irəli çəkdiyini deyirlər. Hazırda da həmin ərazidə yerləşən kəndlərdə azərbaycanlılar yaşayırlar.

Rusiyanın Ermənistana dəhliz açmaq planı - Qarabağa böyük təhlükə

Həmsədr ölkə Azərbaycan ərazilərini işğalda saxlayan Ermənistana qurudan dəstək vermək üçün hərəkətə keçib; orta q təhlükə Gürcüstan, Türkiyə və Azərbaycanı birləşməyə vadar edir...

Sırr deyil ki, Ermənistanın sərhədlərini rus əsgərləri qoruyur. "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı bir neçə il əvvəl Gürcüstanda olarkən azərbaycanlıların kompakt yaşadığı ərazilərin hissə-hissə Ermənistan tərəfindən zəbt edilməsi barədə məlumatlar almışdı və bununla bağlı reportaj hazırlamışdı. Xuludərə kəndinin sakinləri demişdilər ki, kənd məktəbinin əkin yeri olan ərazidə Ermənistanın yerləşən Rusiya bazasının əsgərləri kəndə gəlirdi. Gürcüstanın ehtiyatlı mövqə tutmasına rəğmən rus əsgərləri bütün sərhədboyu Gürcüstanın içərilərinə doğru irəliləyib və sərhəd xəttini irəli çəkiblər. Hesab olunur ki, bütün bunlar ekstremal vəziyyətdə bölgə əhalisini, azərbaycanlıları didərgin salmaq üçün işğalçı Ermənistanın dəhliz açılmasına hazırlıqdır.

**Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a dedi ki, Moskvanın Ermənistanə dəhliz açmaq niyyəti birbaşa ikinci Qarabağ savaşının başlanma-
sı ehtimalı ilə bağlı deyil:** "Ermənistanla quru sərhədlərinə sahib olmaq Rusiyanın strateji hədəflərindən biridir. Əgər müharibə başlayarsa və Rusiya Ermənistanə dəstək vermək niyyətinə düşsə, bunun üçün dəhlizlə elə də ciddi ehtiyac olacağını düşünürəm. Dəhliz daha çox Ermənistanı Rusiyaya birləşdirmək üçün lazımdır. Rusiya bununla işğalçı ölkəni

blokadadan çıxarmaq niyyəti güdə bilər. Bu addım sübuta yetirir ki, Moskva münaqişənin indiki vəziyyətdə dondurulub saxlanılmasında daha çox maraqlıdır və münaqişənin Ermənistan üçün yaratdığı əsas maneəni - blokadanı aradan qaldırmaq istəyir. Qarabağda müharibənin alovlanması və döyüş əməliyyatlarında Rusiyanın tərəf kimi iştirak etməsi bir o qədər də asan məsələ deyil. Bu, münaqişənin eskalasiyasına və Rusiyanın özü üçün də faciəvi nəticələrin ortaya çıxmasına səbəb ola bilər. Unutmaq lazım deyil ki, müharibə həm də ekstremal vəziyyətlərin meydana çıxması deməkdir. Dövlətlərin siyasəti nə olursa-olsun, region xalqları baş verənləri müşahidəçi kimi kənardan izləməyəcəklər. Rusiyanın Qarabağ savaşında açıq iştirakı bu ölkənin 300 milyonluq bir toplumun əbədi düşməninə çevrilməsi deməkdir. Rus etnosunun güclənməsində və imperiya yaratmasında bu toplumun - türk etnosunun müstəsna xidmətləri olub. Avrasiyanın təhlükəsizliyi və sabitliyi

bu iki etnosun münasibətlərindən asılıdır. Bu münasibətlər Rusiya dövlətçiliyinin də əsasını təşkil edir".

Bir neçə gün əvvəl rəsmi Bakının kəskin etirazına səbəb olan digər bir hadisə də baş vermişdi. Rusiya və Ermənistan sərhədçiləri qədim Azərbaycan torpağı, hazırkı Ermənistanın tərkibinə daxil edilmiş Mehri istiqamətində, İranla sərhəddə təlimlər keçirmişdi. Təlimlərdə İran-Ermənistan sərhədini keçən şərti sərhəd pozucularının Rusiyanın Mehri-dəki sərhəd dəstəsinin köməyi ilə yaxalanma ssenariləri işlənilib. Təlimlərin bir hissəsinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində keçirildiyi qeyd olunub ki, bu da Rusiyanın addım-addım Dağlıq Qarabağa soxulma cəhdi kimi yozulur. Belə çıxır ki, şimal qonşumuz ən müxtəlif istiqamətlərdən Qarabağ müharibəsinə qoşulmaq üçün planlar hazırlayıb.

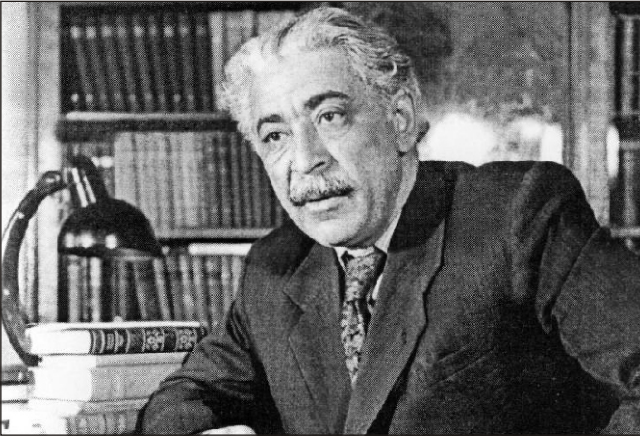
Politoloq Arzu Nağıyev hesab edir ki, Rusiyanın Dağlıq Qarabağ ərazisinə hər hansı dəhlizin açma məsələsi o qədər də inandırıcı görünmür:

"Yeni bu dəhlizsiz də Rusiya Dağlıq Qarabağ ərazisinə müxtəlif yollarla gələ bilər. İran-Azərbaycan sərhədinin qorunması bəhanəsi ilə hətta orada Rusiya tərəfindən ermənilərlə birgə "şərti düşmən" əməliyyatının keçirilməsi də buna bariz sübutdur. Ekspertlər əsasən Abxaziya və Osetiya tərəfdən quru yolunun açılması və Ermənistanın blokadadan çıxarılmasını nəzərdə tuturlar. Zənnimcə, Bakı-Tiflis-Qars demir yoluna da məhz Rusiya buna görə qısqançlıqla yanaşır və arqument kimi də Naxçıvanın bu demir yolu vasitəsilə blokadadan çı-

xacağını düşünür. Yeni Azərbaycan tərəfi bunun təhlilini aparır və öz suveren ərazisində Rusiya tərəfindən hər hansı dəhlizin açılmasına icazə verməyəcək. Digər məsələ Naxçıvan məsələsidir və bu, artıq Azərbaycan-Ermənistan sərhədi deməkdir".

A.Nağıyev Bakı-Ankara hərbi əməkdaşlığının şimal qonşumuzda yaratdığı çıçığa da diqqət çəkdi: "Təbii ki, Naxçıvanda Azərbaycan-Türkiyə birgə hərbi təlimləri Rusiyada xoş ovqat yaratmadı. Dərhal erməni və rus siyasi ekspertləri ikinci cəbhənin açılacağından və KTMT-nin nizamnaməsindən açıqlamalar verdilər. Yeni bu artıq ciddi və təhlükəli siyasi bir oyuna bənzədi. Təbii ki, təlimlər ikitərəfli, beynəlxalq normalara uyğun müqavilələr əsasında keçirildi və heç bir dövlət buna mane olmaq iqtidarında deyil. Məhz buna görə də hər hansı yeni bir alyans yaratmağa da ehtiyac yoxdur və hazırkı müqavilələr düşündürəm ki, kifayət edir. Digər tərəfdən də Rusiyaya tətbiq edilən beynəlxalq sanksiyalar istər Ukrayna, istərsə də Suriya və digər münaqişələr görə öz təsirini etdiyi üçün Rusiya çətin ki, açıq şəkildə Dağlıq Qarabağda başqa bir addım atmağa cəhd edər. Bu inandırıcı deyil".

Kremlin Gürcüstanı ortadan bölməklə forpost Ermənistanə yol açmaq niyyəti həm də Gürcüstanın varlığına təhlükədir. Hələ Gürcüstandan Qərbə uzanan enerji layihələrini bir kənara qoyaq. Rusiya təhlükəsi Gürcüstan, Azərbaycan və Türkiyəni birləşməyə vadar edir...

"Səməd Vurğun mənasızın biridir, qeyri-ciddi adamdır. Nə qədər də adam satıb". Azərbaycanın Rusiyadakı keçmiş səfiri olan Hikmət Hacızadənin bu sözləri ictimaiyyətdə böyük rezonans doğurub. Keçmiş səfir həmçinin qeyd edib ki, şairin misralarında axmaq ifadələr var:

"Camaatın beyninə soxublar onu, indiyə qədər də çıxırmı ordan. "Ağcaqum çölündə qatar düz gedir, Piter fəhləsindən xəbərsiz gedir". Niyə Ağcaqumda gedən qatar Piter fəhləsindən xəbərsiz olmalıdır? Mən bunu başa düşə bilmirəm. Onda bu cür axmaq-axmaq şeylər var. Adamların beyninə yeridiblər. Küçə də veriblər adına, böyük heykəl də qoyublar. Ondan qat-qat güclü, səmimi və doğru şairlərimiz əzab-əziyyət içində ölüb".

Qeyd edək ki, son illərdə Səməd Vurğunun həm şəxsiyyəti, həm də yaradıcılığına olan münasibət birmənalı deyil. Onun ötən əsrin 30-cu illərində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti və onun qurucusu Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, şair-dramaturq Hüseyn Cavid, Əhməd Cavad, Mikayıl Müşfiq və digər tarixi şəxsiyyətlər haqqında söylədiyi fikirlər, yazdığı şeirlər zaman-zaman müzakirə edilib. Təkcə Hikmət Hacızadə deyil, ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu,

gənc şair Aqşin Yenisey və digərləri şair haqqında dəfələrlə tənqidi fikirlər səsləndiriblər.

Hikmət Hacızadənin onu satqın adlandırması isə təsadüfi deyil. Bəzi iddialara görə, Səməd Vurğun repressiya illərində donos yazıb. Bir neçə il öncə isə mətbuatda şairin KQB-yə satdığı gənclər haqqında məlumatlar dərc olunmuşdu. Gənc yazıçı Cəlil Cavanşirin araşdırmasında qeyd olunurdu ki, 1944-cü il mayın 10-da Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının plenumunda Səməd Vurğun müasir Azərbaycan ədəbiyyatının səviyyəsinin aşağı olmasından narazılıq dolu məruzə ilə çıxış edir və həmin plenumda Səməd Vurğun Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı sədrliyindən uzaqlaşdırılır. Həmin vaxt Azərbaycanda antisovet meyillər gücləndiyi bir dövrdə 8 gənc öz aralarında razılışaraq, gizli fəaliyyət göstərən antisovet təşkilatın adından Səməd Vurğuna məktub yazır. Özlərini "zəncirlənmiş Azərbaycan xalqının vətənpə-

Səməd Vurğun haqqında "satqın" iddiası aranı qatdı

Cəlil Cavanşir:
"Onu cinayətkar aləmin jarqonu ilə satqın adlandırmaq olar, çünki..."

vər gəncləri" adlandıran gənc şairlər Səməd Vurğundan onların fikirlərinə dəstək olmasını istəyirlər. Lakin imzasız məktub hansısa yollarla 4 il 5 aydan sonra Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin əməkdaşlarının əlinə keçir. İddia olunan variantlara görə, ya Səməd Vurğun nəzarətdə saxlanılırdı, ya da şair partiyaya sədaqətini sübut etmək üçün şəxsən quruma təqdim edib. Məktubu yazan gənclərin

Səməd Vəkilov:
"Hikmət Hacızadənin əmisi oğlu Elçibəyi satıb"

taleyinə gəldikdə isə aparılan araşdırmalar nəticəsində "müqəssirlər" tapılır və 1949-cu il 21 fevral tarixli qərara əsasən Rəhimov İsmixan 25 il, Abdullayev Gülhüseyn 25 il, Zeynalov Hacı 25 il, Əliyev Kamal 10 il, Vahidov Aydın 10 il, Ələsgərov Azər 10 il və Abdullayev Musan 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilir, sürgünə göndərilirlər. 1956-cı il iyulun 22-də isə SSRİ Ali Məhkəməsinin Ci-

nayət işləri üzrə məhkəmə kollegiyası Rəhimov İsmixan, Abdullayev Gülhüseyn, Zeynalov Hacı, Vahidov Aydın, Ələsgərov Azər, Abdullayev Musanın, Əliyev Kamalın və Rzayev Kamilin işlərində cinayət tərkibi olmadığı üçün onları azadlığa buraxır.

Səməd Vurğun satqındır?

Hazırda daha çox bu sual ətrafında mübahisə və müzakirələr gedir.

Yazıçı Cəlil Cavanşirin "Yeni Müsavat"a dedikləri: "Düşünürəm ki, bu məsələyə kompleksli yanaşmaq lazımdır. İndiki dövrdə Hikmət Hacızadə mövqeyində olan bir adam Səməd Vurğunu satqın adlandırma bilər. Lakin 37-ci ilin havasını gören adam şairi satqın adlandırma bilməz. O dövrdə qələm adamları arasında sanki bir növ yaşamaq uğrunda mübarizə gedirdi. Çünki Stalin repressiyası Azərbaycanda çox ciddi qələm adamlarının həyatlarına son qoyurdu. Səməd Vurğun həm 37-ci illərdə, həm də ondan sonra ola bilsin ki, sovet hakimiyyətinə tərəf müəyyən addımlar atıb, donoslar yazıb. Lakin ümumi mənada onu sat-

qın adlandırmaq olmaz. Belə olan halda, onda gərək həmin dövrdə sağ qalan ziyalılarımızı, şairlərimizi də satqın adlandırmaq. Çünki onlar da öz həmkarlarının əleyhinə yazmaq məcburiyyətində olublar. Səməd Vurğunun adıçəkilən gənclər haqqında atdığı addım bir növ özünü müdafiə idi. Ola bilsin ki, həmin dövrdə KQB bunu təşkil edib, Səməd Vurğun da həyatda qalmaq üçün belə bir addım atıb.

Beləliklə, böyük ədəbiyyat kontekstindən baxanda onu satqın adlandırmaq mənə elə gəlir ki, insafsızlıq olar. Lakin onu cinayətkar aləmin jarqonu ilə satqın adlandırmaq olar. Çünki o həmkarlarını satıb, gənclərdən donos yazıb və yaxud KQB-yə məlumat verib".

Səməd Vurğunun qardaşı nəvəsi, hüquqşünas Səməd Vəkilov isə şair haqqında səsləndirdiyi ifadələrə görə Hikmət Hacızadəni səviyyəsiz adam adlandırdı: "Hikmət Hacızadənin əmisi oğlu var, Aydın Hacıyev. O, məhkəmədə Elçibəyi satıb, üzünə durub, bunu hamı bilir. Onun bütün nəslə demək olar ki, satqındır".

□ Xalidə GƏRAY

Tikinti materialları bazarında qiymətlər "sökülür"

Sementin, qumun, dəmirin, divar kağızının və digər tikinti materiallarının qiyməti dəyişməz qalıb

Son aylar Bakıda inşaat sektorunda aktivlik müşahidə olunur. Ekspertlər bildirirlər ki, bu, həm mövsümü xarakter daşıyır, həm də iqtisadi faktorla əlaqəlidir. Belə ki, milli valyutanın məzənnəsində sabitlik davam etdikcə, bütün növ məhsulların qiymətində bir zamanlar start götürən bahalaşma dayanıb. Əksinə, bəzi sahələrdə son aylar ucuzlaşma müşahidə olunur. Nəzərə alsaq ki, tikinti sektoru iqtisadiyyat üçün önəmli sahədir, o zaman inşaatın canlanması dövlət üçün də faydalıdır.

Elə ölkə başçısı İlham Əliyev də Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında inşaat sektoru ilə bağlı fikirlərini bildirib. Prezident də vurğulayıb ki, inşaat sektorunun canlanması müşahidə olunur: "İndi Bakıda 100-dən çox hündürmərtəbəli bina tikilir. Qezalı binaların yerində yeni binalar tikilir. Onların sayı 80-ə yaxındır. Bu, şəhərimizi daha da gözəlləşdirir, abadlaşdırır. Yararsız, qezalı binalardan vətəndaşlar köçürülür. Müvəqqəti olaraq onlara kirayə pulu verilir".

Dövlət başçısı qeyd edib ki, Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyi-

nin xətti ilə 29 bina tikilir. "Ağ şəhər"də onlarla bina inşa olunub. Yəni bax, bu üç istiqamətdə artıq 100-dən çox binanın inşaat işləri aparılır. Əlbəttə ki, Bakının digər yerlərində, digər şəhərlərimizdə mənzil tikintisi geniş vüsət alıb, inşaat sektoru artıq bərpa edilir, canlanma var. Əlbəttə ki, bunun tikinti materialları sektoruna da müsbət təsiri var və olacaq. Mən iş adamlarına məsləhət görürəm ki, bu sahəyə daha da böyük diqqət yetirsinlər, sərmayə qoysunlar. Çünki bundan sonra inşaat işləri Azərbaycanda daha sürətlə aparılacaq, tikinti materiallarına böyük ehtiyac olacaq".

Tikinti bumunun başladığı ərəfədə tikinti materialları baza-

rında qiymətlər necədir?

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı olaraq tikinti materialları bazarında ümumi vəziyyəti öyrənməyə çalışdıq. Öyrəndik ki, Tarif Şurasının qərarı ilə "Al-92" markalı benzinin qiymətindəki artım bazara öz təsirini göstərməyib. Söhbət etdiyimiz satıcılar bildirdilər ki, qiymətlərdə artım yoxdur. Ancaq bunun belə davam edəcəyini də söyləməyə çətinlik çəkdi. Satıcılar bildirdilər ki, hələ ki yeni mal gətirməyiblər. Yeni mal gətirən zaman nəqliyyat xərcləri artarsa, o zaman qiymətlərə yenidən baxacaqlar.

Hazırda bazarda taxtanın bir kubu 270 manata satılır. Daşlara gəlincə, tamet daşlarının qiymətində də heç bir bahalaşma yoxdur. Hazırda tamet daşlarının qiyməti 6-8 manat arasında dəyişir.

Mərmərlərdə də benzinin bahalaşmasından sonra qiymət artımı müşahidə olunmur. Ha-

zırda ən ucuz mərmərin kvadratı 40 AZN-ə satılır.

Eləcə də sementin, qumun, dəmirin, divar kağızının və digər tikinti materiallarının qiyməti dəyişməz olaraq qalıb. Satıcılar bildirdilər ki, qiymətlərə əsasən manatın məzənnəsi təsir göstərir. Lakin ümumilikdə xırdavat mallarında son 5-6 ay ərzində 20 faiz artım olduğunu da öyrəndik.

Tikinti materialları bazarında vəziyyətlə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan ekspert Nüsrət İbrahimov bir sıra faktlara toxundu. Ekspert bildirdi ki, qiymət artımı əsasən idxal olunan materiallara aiddir. Ölkədə istehsal olunan tikinti materiallarında isə qiymət bahalaşması çox cüzi müşahidə olunur:

"Əvvəla, onu qeyd edim ki, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə inşaat sahəsində aktivlik var. Həm hündürmərtəbəli yaşayış binaları, həm də qeyri-yəşayış binalarının inşasında artım nəzərə çarpır. Lakin ötən il bu sahədə geriləmə müşahidə edildirdi. Tikinti materialları bazarına gəlincə isə ötən 6 ay ərzində idxal edilən məhsulların qiymətlərində az da olsa artım var. Xüsusilə də artım ağac və dəmir məhsullarında müşahidə edilir. Yerli istehsalda isə qiymətlər dəyişməz olaraq qalıb. Bizim bu ayın əvvəli üçün aparığımız araşdırmaya görə, taxtanın bir kubunun qiyməti 270 manat olub. Həmçinin bizim bu

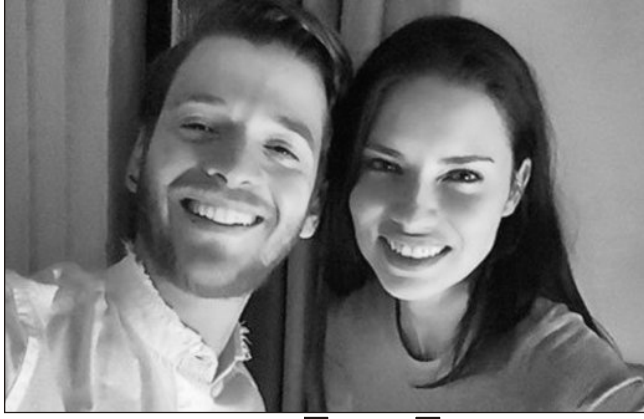
ayın əvvəlinə olan statistikamıza görə, dəmirin 1 tonunun qiyməti 1140 manatdır".

Ekspert bildirib ki, zaman keçdikdə yerli tikinti materialları tələbatı ödəyir: "Əvvəlki illərlə müqayisədə tikinti materiallarının böyük bir hissəsi artıq xaricdən alınmır. Onlar ölkə daxilində istehsal edilir. Təbii ki, elə materiallar da var ki, onlar bizdə yox səviyyəsindədir. Məsələn, polad, dəmir məhsullarının bir hissəsini özümüz istehsal etsək də, xüsusi təyinatlı dəmir məhsullarını daha çox Rusiya, Ukrayna kimi ölkələrdən idxal edi-

rik. O cümlədən taxta məhsullarının da böyük əksəriyyətini Rusiyadan idxal edirik. Bunun da səbəbi odur ki, bizdə daxildə tələbatı ödəyəcək xammal bazası yoxdur. Lakin qeyd etdiyim kimi, inkişaf da az deyil. Məsələn, əvvəllər boya məhsullarını Türkiyədən, Macarıstandan, Çexiyadan idxal edirdik. İndi isə bocaların böyük bir hissəsi daxildə istehsal olunur və tələbat da daxili istehsalın hesabına ödənilir. Eyni zamanda daxili izole materiallarını da qeyd edə bilərik".

□ Əli RAIS
Fotolar müəllifindir

Bu günlərdə bütün Türkiyədən da-nışır. Eləcə də dünya mediasında adı tez-tez keçir. Moda dünyasının məşhur modeli Adriana Limanın yeni sevgilisi, türk Metin Hara. Adam həmin günə qədər Türkiyədə tanınmış biri olsa da, A.Limanın sevgilisi olaraq şöhrətinə şöhrət qatıb.

ayrılan 36 yaşındakı maneken "Grand Prix"də tək daş, brilyant bir üzükə görüntülənmişdi. "Özümü özümə və xoşbəxtliyimə həsr etdim. Özümlə evliyəm" açıqlamasını vermişdi.

Amma onunla bağlı ən son bomba "Hürriyyət" in yazarı Ayşe Armana bu mövzuda verdiyi müsahibə oldu. Məşhur yazar olsa da, danışdığı tərz, istifadə etdiyi kəlmələr, ümumiyyətlə, həyat fəlsəfəsi onunla

Güclü dövlətin zəif prezidenti olmaq darsa...

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

ABŞ prezidenti Donald Trampın reytingi hakimiyyətdə olduğu ilk 6 ayda ən aşağı həddə düşüb - 36%. Bu, ölkə tarixində son 70 il üçün ən aşağı göstərici sayılır. Ona kimi antirekord 1975-ci ildə prezident Cerald Forda məxsus olub - 39%. Bu, o anlamla gəlir ki, cənab Tramp "soyuq müharibə" dövrü də daxil olmaqla, böyük bir dönmənin ən zəif prezidenti statusundadır bu dəqiqə.

Bu, hələ ilk 6 ayın reyting göstəricisidir, qarşıda isə illər durur. Ötə yandan, demokratik ölkə olaraq, Birləşmiş Ştatlarda ictimai rəy mühüm faktordur və onu bütün siyasətlər, dövlət rəsmiləri ciddiylə almaq zorundadır. Tramp isə üstəlik, Rusiyanın son prezident seçkilərinə müdaxilə iddiaları səbəbindən artıq impiçment təhlükəsi ilə üzləşib. Bu məsələdə də ki, hüquqi proseduralarla yanaşı, ictimai rəy böyük önəm daşıyır.

Lakin Trampın aşağı reyting əmsalını təkəcə Rusiya faktoru müəyyən eləmir. Ağ Evin indiki başçısının böyük siyasətdə səriştəsizliyi də öz işini görməkdədir. Hətta o dərəcədə ki, Trampın az qala, hər xarici səfəri onun üçün anti-reytingə çevrilməkdədir. Üstəlik, onun ABŞ-ın media nəhənglərinə qarşı savaşa açması da öz sözünü deməkdədir. Birləşmiş Ştatlarda "4-cü hakimiyyət" isə digər hakimiyyət qollarından qətiyyətlə geri qalmır və ölkədə söz sahibidir.

Trampa gəlincə, onun öz ölkəsində belə aşağı reytingi istər-istəməz ABŞ-ın xarici siyasət kursunda ənənəvi dominant mövqeyinə də neqativ təsirlər göstərməkdədir. Amerikalıları narahat edən həm də budur. Yeri gəlmişkən, Tramp komandasının bu günədək xarici siyasətli bağlı dəqiq konsepsiyası yoxdur. Onun hətta komandası belə, tam formalaşmış qurtarmayıb.

Bütün bunlar sövq-təbii ABŞ-ın dünyadakı əsas rəqibi olan Rusiyanın, Putinin əlinə işləyir. Kremlin münaqişəli bölgələrdə, o cümlədən Azərbaycanın da daxil olduğu Güney Qafqazda özünü daha sərbəst hiss etməsinə stimül verir.

Bizi təbii ki, ən çox ABŞ hökumətinin Azərbaycana, Dağlıq Qarabağ məsələsinə münasibəti maraqlandırır. Təəssüf ki, Tramp komandasının daxili dayaqlarının kövrəkliyi, komandasının tam formalaşmaması ona xarici siyasətdə inamlı və səriştəli addımlar atmağa imkan vermir. Söhbət xüsusilə Rusiya ilə bağlı siyasətdən gedir.

Məsələn, bugünlərdə bəlli olub ki, ABŞ Konqresi, ümumiyyətlə, Trampa Rusiyaya qarşı sanksiyaları yumşaltmağı yasaq edən qanun qəbul etməyə hazırlaşır. Bu da əlbəttə ki, sadalanan səbəblərdən Ağ Evin indiki başçısına qarşı etimadsızlıqdan qaynaqlanır və onu dar çərçivəyə salmaq, kontrola saxlamaq məqsədi güdür. Tramp isə Rusiyaya gizli rəğbətə bağlı iddialara qarşı hələ də inandırıcı kontur-dəlillər ortaya qoya bilməyib. Əksinə, bu mövzu ətrafında qalmaqal onun əleyhinə günbəgün böyüyür...

*****

Ağ Ev başçısının manevr imkanlarının daralması, qeyd edildiyi kimi, Putin Rusiyasını xüsusən də postsovet məkanının konfliktli zonalarında daha arxayın şəkildə öz məkrli planlarını gerçəkləşdirməyə sövq edə bilər. Söz düşmüşkən, bu arada gürcü qaynaqları xəbər yayıb ki, Rusiya işğal elədiyi Cənubi Osetiya bölgəsinin "sərhədi"ni təcridən Gürcüstanın daxilinə doğru irəli çəkməklə işğalçı Ermənistan quru yolu açmağa çalışır.

Gürcü politoloqlara görə, Kremlin hədəfi - yeni Qarabağ savaşı başlayacağı təqdirdə öz forpostu ilə Gürcüstan vasitəsilə birbaşa quru əlaqəsinə malik olmaq və Ermənistan rahat şəkildə silah-sursat keçirməkdir. İddialara görə, Rusiya 2008-ci ildə Gürcüstanla qarşı 5 günlük müharibədə bu hədəfinə çatmadığından, onu gec-tez həyata keçirmək niyyətindədir.

Belə qorxulu planların qarşısını yalnız ABŞ ala bilər. Aydın ki, Amerikanın başı özünə, Trampa qarşı impiçment məsələsinə qarışacağı halda, Rusiya bu təhlükəni planı araya salıb reallaşdıra bilər. Demək, Gürcüstanla yanaşı, Azərbaycan üçün də böyük təhlükə var.

Təəssüf ki, bu, məhz o haldır ki, güclü ABŞ dövlətinə zəif və təcrübəsiz prezident rəhbərlik edir. Operativ qərarlar üçünsə güclü və çevik prezident gərəkdir. Güclü dövlətin zəif prezidenti olmaq darsa, balaca dövlətin güclü prezidenti olmaq daha məqbul deyilmir?

Bütün hallarda dünyanı Rusiyanın öhdəsinə buraxmaq olmaz...

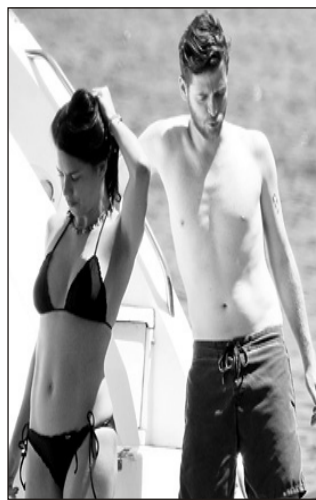
Dünya modelinin qəlbini fəth edən türk

Adriana Limanın sevgilisi Metin Hara barədə bilinməyənlər - haradan haraya...

İndi isə sıradan, var-dövləti olmayan, çox da populyar sayılmayan bir türk gəncinin dünyaca məşhur modelle eşq hekayəsinə diqqət edək. Hər şey bir neçə gün öncə başladı. Moda dünyasının məşhur modeli "Milas-Bodrum" aeroportundan səmşinlərlə birlikdə çıxıb və VIP bölümünü tərcih etməyib. Jurnalistlərin onları çəkəməsinə qəti əhəmiyyət verməyən cütlük daha sonra kirayələdikləri maşına minərək ordan uzaqlaşdı. Xatırladaq ki, maneken bir ay öncə Los-Ancelesdə Metin Haranın kitabı ilə poza vermişdi.

M.Hara da A.Lima ilə münasibəti haqqında mətbuat üçün açıqlama verib. Haranın açıqlamasında aşağıdakı ifadələrə yer verilib: "Adriana ilə iyun ayında İstanbulda tanış olduq. Çox maraqlı bir söhbət davamında ona kitabımı hədiyyə etdim. Bu dövrdə hər zaman ünsiyyətimiz davam etdi və bir-birimizə qarşı nələr hiss etdiyimizin fərqi yox idi. İkimi də hələ bir-birimizi tanıma mərhələsindəyik. Dəyərli mediamızın mövzu ilə bağlı marağına sonsuz hörmət göstərməklə yanaşı, eyni hörməti qarşılıqlı olaraq səfərimizin bu başlanğıc müddətində də görməyi arzu edirik. Metin Hara".

Yaxşı bəs kimdir bütün türk kişilərinin qışqıdığı, özünə düşmən bildiyi Metin Hara? 4 iyun 1982-ci ildə İstanbulda dünyaya gəlib. İbtidai təhsilini 50-ci il Cümhuriyyət İbtidai Məktəbində tamamladıqdan sonra orta və lisey təhsili üçün Üsküdar Amerika Kollecinə gedib. Üsküdar Amerika Kollecinin bitirəndən sonra Çapa Fizika Müalicə də Reabilitasiya bölümündə təhsil həyatını tamamladı. Universitet həyatı boyunca həyatını təmin etmək üçün reklam aktyorluğuna başlayıb, bir çox beynəlxalq və

qlobal markanın Türkiyə və onun xaricindəki tanıtım reklamalarında yer alıb.

Özünü inkişaf etdirdikdən sonra son 5 ildir ki, professional mənada enerji ilə müalicə çalışmaları etməyə başlayıb. İnsan səhətinə olan komple yanaşması, insan xəyal gücünə sığmayan qabiliyyətləri, insan zehninə sığmayan dərin biliyi və insan bədənində olan sonsuz etibar sayəsində aldığı "tibbən imkansız" nəticələrlə qısa müddətdə tibb camiasında səs-küy oyatdı. Bu günə qədər müalicəsinə yardımçı olduğu yüzlərlə insanın həyatını dəyişdirən və bu baxış bucağını, texnikasını on mindən artıq insanla paylaşan Metin bir çox media-yayın qurumunun vasitəsilə milyonlara səslandı.

2000-ci ildən etibarən ağır xəstəlikləri olan insanlara seminarlar və fərdi seanslar keçirməyə başlayıb. 2000-ci ildən etibarən ağır xəstəlikləri olan insanlara seminarlar və fərdi seanslar keçməyə başlayıb. 2007-ci ildə "Dinle Neydən" adlı filmin baş rol ifaçılarından biri olaraq 2008-ci ildə Beynəlxalq Ankara Film Festivalında ən yaxşı gənc istedad mükafatına layiq görüldü.

2008-ci ildə "Trusthuman-

İnsana güvən" layihəsini həyata keçirən Metin "Başka Bir Dünya Mümkün" fəlsəfi ilə fərdi seanslar və toplu seminarlarla insanların həyatına toxunmağa davam edib.

2014-cü ildə "Aşkın İstilas" üçlü kitabının birinci kitabı olan "Yol" kitabı, sadəcə, ilk 3 ayda 100.000 ədəd satılıb, 8 ay boyunca bestseller siyahısında qalıb. Hər toxunduğu həyat üçün ağac əkən, delfini övladlığa götürən, həbsxanalara, yetimxanalara, qocalar evinə etdiyi ziyarət və yardımlarla diqqət çəkib. Bir çox çevrə və sosial dəməyə üzv olan Metin, Xərçəngsiz Həyat Dərnəyinin sədrli heyətinin üzvüdür.

"Forbes" jurnalına görə ən çox qazanan türk yazarlar arasında yer alan Metin Haranın kitabı 90 min dəfə nəşr olunub, gəliri isə 2.460.000 TL.

Gənc yazar Lima ilə keçən ay İstanbuldakı bir tədbirdə tanış olub və onunla çəkilmiş şəklini Instagram səhifəsindən paylaşaraq aşağıdakıları yazıb: "Həqiqətən də son dərəcə təvazökar, təbii bir ruh. Bütün dişilərin öz təbiətlərində vəhşi və azad olmaları arzusu ilə".

Fevral ayında "New England Patriots"un amerikalı futbolçusu Culian Edelmanla

bağlı ciddi tənqidlərin yaranmasına səbəb oldu. M.Hara bu münasibətin reklama söykəməsi, habelə ortada sevginin-filan olmaması barədə iddiaları belə cavablandırıb:

"Ayşecim, sən də illərdir medianın içindəsən. Sən də qadınsan, sən də məşhursan. Gözünü sevim, sənə pul təklif edilə və sevmədiyim bir adamla öpüş deyilsə, öpüşsənsən? Qəbul edərsənmi? Etməzsən, düz deyil? Kim edər? Bunun belə olduğunu düşünə bilmək necə bir basın məhsuludur? Necə bir zehniyyət buna ehtimal verir? Üstəlik, haqqında danışdığımız qadın, dünyanın ən məşhur, ən çox pul qazanan modelidir. Zaten qazanaçağı qədər qazanıb. Bu qadının çalışdığı markaların və aldığı büdcələrin böyüklüyü inanılacaq kimi deyil, bunun fərqi də deyillər? Ya riyaziyyatları pozulub, ya da əxlaqları".

M.Hara daha sonra Türkiyənin ən məşhur və gözəl qadınları ilə münasibətdə olduğunu da xatırladı, adlar sadalayıb, "Google-a girib, keçmiş sevgililərimin kim olduğunu öyrənə bilərsiz" deyib hətta. O, Türkiyədə paparatsilərin bu işdə olduqca şişirtmələrə yol verdiyini, faktları təhrif etdiyini də deyib. Məsələn, öpüşmə fotolarının sayını montaj, fotoşop vasitəsilə artırmaları həmin örnəklərdən biridir.

Bütün hallarda indi bütün Türkiyə bu adamdan danışır. Səviyyəsiz müsahibəsindən tutmuş, qazandığı mövqeyə uyğun olmayan baxış bucağına, yanaşmasına qədər insanlar onu tənqid etməklə məşğuldur. Bir çox psixoloqlar M.Haranın hazırda ən çox qışqılanan türk kişisi olduğunu üçün bu cür qıcığa səbəb olduğunu yazır. Amma yeganə səbəb bu deyil.

□ Sevinc TELMANQIZI

İlan sancması hallarında ilk yardım-mütəxəssis məsləhəti

"Əgər ilan vuran yerdə iki dəşik varsa, deməli, zəhərli ilan sancıb"

Bir neçə gün öncə, aparıcı İlqar Mikayıloğlu çəkiliş zamanı ilan sancması haqqında məlumat yayıldı. Belə ki, Füzuli rayonunun Haramı düzündə verilişin çəkiliş zamanı aparıcını ilan sancmış, daha sonra o, dərhal hospitala aparılmışdı.

Sonradan isə aparıcının həyat yoldaşı, hüquqşünas Zülfiyyə Babayeva açıqlama verdi ki, aparıcı İlqar Mikayıloğlunun vəziyyəti normaldır və onu su ilanı olan təlxə sancıb: "Həmin ilan zəhərsizdir. Sadəcə, ayağını dişləyib. Ona görə zərər vurulub ki, infeksiya keçməsin. Heç bir həyatı təhlükəsi yoxdur".

Bu mövzu bir daha yay fəslində ilan təhlükəsini gündəmə gətirib. Məlum olduğu kimi, isti havalarda ilanlar daha aktiv olur və ilan sancması hallarına daha çox rast gəlinir. Bununla yanaşı, rayon xəstəxanalarında zərər olmaması, insanların ilan vurma zamanı düzgün ilkin yardım göstərə bilməməsi, zəhərli ilanlar haqqında məlumatın az olması da durumu çətinləşdirir.

Bəs görsən, Azərbaycanda nə qədər ilan var və onların neçə növü zəhərli ilanlardır? Əgər insanı ilan sancıbsa, onun zəhərli və ya zəhərsiz ilan olduğunu necə ayırd etmək olar?

Bu sualı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Zoologiya İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini Elşad Əhmədov cavablandırdı: "Azərbaycanda 28 ilan növü var. Onlardan 7 növü zəhərli ilanlardır. Zəhərli ilanların hamısı gürzələrə aiddir. Onların zəhəri olduqca təhlükəlidir. Zəhərli ilanlar Levont gürzəsi, qalxansifət nəhəng gürzə, Radde dağ gürzəsi, Dinnik gürzəsi, İrəvan çölgürzəsi, Lotievi gürzəsi, Şamaxı başqalxanlısıdır. Bundan başqa, Azərbaycanda zəhərli əqrəblər, hörümçəklər də var".

Elşad Əhmədov bildirdi ki, insanı hansı ilanın vurmasını yarasına baxaraq müəyyənləşdirmək olar: "Əgər ilan vuran yerdə iki dəşik varsa, deməli zəhərli ilan sancıb. Çünki zəhərli ilanlarda iki dənə zəhər dişi olur. Həmin dişlərinin də işində dəşik olur. İlanın ağız əzələləri sancılır və zəhər vəzində olan zəhər ilanın dişlərindəki həmin dişlərdən sancdığı yere daxil olur. Digər ilanların sancdığı yerdə isə iki dəşik olmur".

İlan sancma hallarında insanın həyatını xilas etmək üçün ilk tibbi yardım çox önəmlidir. Bu haqda həm xalq təbabətindən gələn, həm də müasir tibbin təsdiqlədiyi bəzi məqamlar var. İlan sancmaları üçün xarakterik əlamət 1-2 qanayan nöqtədən ibarət olan yara və güclü ağrının olmasıdır. Sancma yerində dəri qızarır, şişkinləşir, göyərmələr yaranır. İnsan sancan şəxsə ürəkbulanma, qusma, soyuq tər, nəfəsalmamanın çətinləşməsi, yuxu gəlməsi kimi ağrılaşma halları müşahidə olunur. Həkimlər ilk növ təcili tibbi yardım çağırmağı tövsiyə edirlər. Bu müddətdə isə zərərçəkəni təcili halda, ayaqları bir qədər yuxarı olmaqla uzatmaq lazımdır. İlan sancan şəxs heç bir halda hərəkət etməməlidir. İnsan hərəkət edərsə, bu zaman bədəndə qan dövranı güclənir və zəhər daha sürətlə digər orqanlara yayılır. Hətta təcili yardım məşinına qədər xəstəni xəstəyə aparmaq lazımdır.

Sancmadan sonrakı ilk 10 dəqiqə ərzində yaranan zəhəri sıxıb çıxarmağa çalışmaq lazımdır. Bunun üçün yara sahəsində dəriyə elə sıxmaq lazımdır ki, oradan bir neçə damcı maye çıxsın. Sonra yaranı təmiz su ilə yuyub, yod ilə dezinfeksiya etmək, üzərinə steril sarğı qoymaq lazımdır. Ətraf şişdikdə, sarğını bir qədər boşaltmaq lazımdır. Zədələnmiş ətrafı (ayağı və ya qolu) hərəkətsiz vəziyyətdə saxlamaq lazımdır. Sınıqlarda olduğu kimi, ətrafa şin qoyulur və ya zədələnmiş ətraf sağlam ətrafa bağlanır. Bu yolla zəhərin orqanizmə yayılma sürəti azalır.

Sarğının üzərinə, zəhərin sorulma sürətini azaltmaq üçün pakete qoyulmuş buz və ya soyuq kompres qoymaq lazımdır. Zərərçəkənə çox miqdarda maye (çay, su), antihistamin və ağrı kəsiciləri dərmanlar verilərsə daha yaxşı olar.

Xəstəxanada ilan sancan şəxsə xüsusi zərər vurulması çox önəmlidir. Vaxtında düzgün yardım göstərilməzsə, zərərçəkəndə əzginlik, dərindən avazıması, nəbzın sürətlənməsi, başgicəllənmə, kəskin zəiflik, arterial təzyiqin enməsi, huşun itirilməsi, tənəffüsün və ürək döyünməsinin dayanması ilə müşayiət olunan şok başlamaq bilər. Mütəxəssislər xəbərdarlıq edir ki, ilan sancması zamanı heç bir halda yaranı yandıрмаq, dəriyə kəsmək olmaz.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Dünyanın ən çox müsəlman yaşayan ölkəsi İndoneziya "radikal və terrorist təbliğat" aparıldığı üçün Telegramı qapatdığını açıqlayıb. Telegram İŞİD tərəfdarları tərəfindən çox istifadə edilən, yüzlərlə insanın olduğu söhbət otaqları ilə yanaşı, özəl mesajın da istifadə oluna biləcəyi bir platformadır.

İŞİD-in Suriya və İraqda bölgə itirməsinin nəticəsi olaraq Cənub-Şərqi Asiyada təsirinin artmasından narahatlıq keçirdiyi üçün bu üsula baş vurub. Xəbərleşmə nazirliyi internet saytında məsələ ilə bağlı aşağıdakıları yazıb: "Radikal və terrorist təbliğatı, bomba hazırlamanın yolları, hücumu təşkil etmənin üsulları, narahat edici görüntülərlə dolu olduğu üçün Telegram bağlanmalıydı".

Rabite nazirliyi bu təbiiqetmənin həm kompüter, həm də telefon üzərindən bağlanacağını bildirib. Digər mesaj platformalarına da eyni qadağanın tətbiq edilib-edilməyəcəyi hələlik sual altındadır.

Whatsapp və Telegram kimi ünsiyyət vasitələrində göndərdən alıcıya çatan bir şifrələmə sistemi mövcuddur. Bu təbiiqetmənin sahibi şirkətin sahibi olsa belə, mesajı görməyəcək mənasına gəlir. Bir neçə ölkədəki təhlükəsizlik yetkililəri bu sistemin terrorçu qrup üzvləri arasında gizli xəbərleşmə üçün uyğun atmosfer hazırladığını bildirib. Avstraliya və İngiltərənin də içində olduğu bəzi ölkələr texnoloji qurumlarını təhlükəsizlik təhdidlərinə qarşı daha çox yardımçı olmağa çağırırdı.

Bundan başqa, mart ayında Londonun Vestminster körpüsündə məşinin sənişinlərin üstünə sürüb, dörd insanı öldürən və bir polisi də bıçaqlayan qatilin şifrələnmiş mesajlar göndərdiyi təsbit edilib. İngiltərənin daxili işlər naziri Amber Rudd bu hadisədən sonra şifrələmənin "qəbul edilmez" olduğunu açıqlamışdı.

Ümumiyyətlə, Telegram-ın xeyli üstünlükləri var. Onlardan birincisi odur ki, Telegram şəkilləri daha tez göndərir. WhatsApp-da şəkillərin mesajla yüklənməsi daha çox vaxt alır. Xüsusən aşağı sürətli internet olanda Telegram daha sərfəlidir. Qrup çatlar üçün maksimum say WhatsApp-da 50 nəfər, Telegramda isə 100 nəfərdir. Bundan başqa, WhatsApp-da çata yeni üzvü yalnız çata yaranan şəxs əlavə edə bilər, Telegram-da isə bunu hər bir çat üzvü edə bilər.

Bundan başqa, çatlarda Telegram daha sürətli və keyfiyyətli xidmət göstərir. Telegram da WhatsApp kimi nömrə vasitəsilə qeydiyyat aparır. Amma Telegram-ı istənilən qurğuda aktivləşdirmək olar, sadəcə, nömrəyə gələn mesajdan bunu təsdiqləmək lazımdır. Nəticədə siz qurğunu dəyişəndə də arxivinizi itirməmiş olursunuz.

Telegram qapadıldı - real təhlükə mənbəyindən necə qurtulaq?

Terror təşkilatları sosial şəbəkədən, bəzi ölkələr isə Telegramdan qorxur...

WhatsApp-da göndərilən bilən şəkilləri və videoları yalnız smartfonun daxili yaddaşında və Google Diskdən götürmək mümkündür. Telegram isə smartfonun istənilən yaddaşından, Dropbox-dan və digər mənbələrdən şəkil və video götürməyə imkan verir.

Telegramda stiker bolluğudur. Emosiyalarınızı ifadə etmək üçün, məsələn, hansısa cizgi filmindən bir hissəni müvafiq sorğunu göndərərək, bir neçə saniyənin içində götürə bilərsiniz. Telegramın öz stikerləri isə parlaq olmasa da, əla dizayna malikdir.

Web-versiya Telegramda WhatsApp-dan xeyli üstündür. WhatsApp-ın web-versiyası açıq olanda smartfonda şəbəkədən çıxır və ümumiyyətlə, WhatsApp web rejimində şərtlər altında çətin işləyir. Amma telegram web rejimində heç bir problemləşmə, smartfonla eyni zamanlı, rahat işləyir.

Bunlardan başqa, Telegramın messenger servisini media kimi istifadə etməyə imkan verən çox maraqlı funksiyası var. Telegramda kanal açmaq olur. Bu, qrupdan fərqli bir şeydir. İstifadəçilər kanala öz razılıqları ilə əlavə oluna bilərlər. Əlavə olunduqdan sonra isə kanal üzvü üzv olmamışdan yazılmış məlumatları da görə bilər. Kanalda yazılmış məlumatların oxunmasının ayrıca hesabı aparılır. Yəni siz Telegram kanalını bir xəbər mənbəyi və ya blog kimi istifadə edə, orda paylaşdığınız "post"ların hər birinin oxunma sayını (hətta təkrar girişlər də qeyd alınır) izləyə bilərsiniz. Telegramın xəbər mənbəyi və ya blog kimi istifadə olunması həm də orada göndərilən məlumatların öl-

çüsünə qoyulan həddə də daha sərfəlidir. Belə ki, WhatsApp-da bir dəfəyə maksimum 16 mb-lik informasiya göndərmək olur, ona görə də videolar bir az uzun olmur. Telegramda isə bu hədd 1,5 gb-dir. Nəticədə Telegramda xəbər kimi uzun videolar göndərmək mümkündür. Bundan başqa, videoların sıxılması zamanı WhatsApp-dan fərqli olaraq, Telegramda keyfiyyət itmir.

Lakin bütün bunlar Telegramın Azərbaycan kimi ölkələrdə istifadəçilər üçün unikal olan funksiyasının qarşısında daha az əhəmiyyətlidir. Belə ki, Telegramda gizli qruplar yaratmaq, şifrəli protokol tərtib etmək olur. Və bu şifrəli protokollarda yazılanlar "crypto" rejiminə müvafiq olaraq, silinir, xüsusi xidmət orqanları daxil olmaqla, sizin Telegram hesabınızı ələ keçirən kimsə sizin şifrəli protokollardakı yazışmalarınızı oxuya bilmir.

Buna görə də Telegram ən təhlükəsiz messenger xidməti sayılır və gizliliyini qorumaq istəyən çoxsaylı subyektlər tərəfindən intensiv istifadə olunur. Elektron Hüddud Fondunun (Electronic Frontier Foundation) hesabına əsasən, Telegram şifrəli protokollar (crypto) üzrə təhlükəsizlikdə 7 sualın hər biri üzrə maksimum qiymət alır. Bu 7 suala aiddir: "Tranzitlərdə şifrələmə", "Provayderin oxuya bilməyəcəyi şifrələmə", "İstifadəçilərin identifikasiyasının yoxlanılması", "Sənin şifrən ələ keçirilərsə, əvvəl yazdığın mesajlar təhlükəsizlikdədir mi?", "Kod müstəqil baxış üçün açıqdır mı?", "Təhlükəsizlik dizaynı lazımı qaydada

sənədləşdirilib?", "Kodun son vaxtlarda yoxlanması olubmu?"

Bu arada bir məqamı da unutmayaq. Heç terror qruplaşmaları da sosial şəbəkə tərəfdarı deyillər. Məsələn, üzvlərinin sayını artırmaq üçün sosial şəbəkədən geniş şəkildə istifadə edən İŞİD terror qruplaşması radikal qərar qəbul edib. Terror təşkilatı çoxlu sayda mərkəzlərinin sosial şəbəkə hesabına məhv edildiyini əsas götürərək sosial şəbəkələri qadağan edib.

İraq və Suriyada yerli qüvvələrlə əməkdaşlıq edən beynəlxalq koalisiya qüvvələrinin fəaliyyəti nəticəsində İŞİD-in nəzarətində olan ərazilərin azad edilməsindən sonra təşkilat bu barədə açıqlama yayıb: "Militanların diqqətsiz davranışları səbəbindən yüzlərlə qruplaşma üzvü müvafiq olaraq, silinir, xüsusi xidmət orqanları daxil olmaqla, sizin Telegram hesabınızı ələ keçirən kimsə sizin şifrəli protokollardakı yazışmalarınızı oxuya bilmir. Buna görə də Telegram ən təhlükəsiz messenger xidməti sayılır və gizliliyini qorumaq istəyən çoxsaylı subyektlər tərəfindən intensiv istifadə olunur. Elektron Hüddud Fondunun (Electronic Frontier Foundation) hesabına əsasən, Telegram şifrəli protokollar (crypto) üzrə təhlükəsizlikdə 7 sualın hər biri üzrə maksimum qiymət alır. Bu 7 suala aiddir: "Tranzitlərdə şifrələmə", "Provayderin oxuya bilməyəcəyi şifrələmə", "İstifadəçilərin identifikasiyasının yoxlanılması", "Sənin şifrən ələ keçirilərsə, əvvəl yazdığın mesajlar təhlükəsizlikdədir mi?", "Kod müstəqil baxış üçün açıqdır mı?", "Təhlükəsizlik dizaynı lazımı qaydada

ABŞ hərbi akademiyasının tərkibində fəaliyyət göstərən Terrorla Mübarizə Mərkəzinin (CTC) tədqiqatçıları İŞİD üzvlərinin internetdəki fəaliyyətləri səbəbindən özlərini ələ verdiklərini açıqlayıb. Qeyd edək ki, sonuncu dəfə Böyük Britaniyanın baş naziri Teresa Mey xüsusilə texnologiya şirkətlərinə İŞİD-ə mübarizədə sosial şəbəkələri və onlayn kanalları diqqətdə saxlamaq üçün açıqdır mı?", "Təhlükəsizlik dizaynı lazımı qaydada

□ Sevinc TELMANQIZI

Bu gün Çempionlar Liqasının ikinci təsnifat mərhələsində Azərbaycan çempionu "Qarabağ" Gürcüstanın "Samtredia" klubu ilə cavab oyununa çıxacaq. Ağdam klubu ilk qarşılaşmada mərhələnin taleyini 5:0 hesabı qələbə ilə həll etmiş sayılır. Gürcüstan çempionu ötən yazılarımızda qeyd etdiyimiz kimi, bu gün ən yaxşı halda çempion sifətini qorumaq üçün "Qarabağ" a minimal hesabla da olsa qalib gəlməyə çalışacaq.

dan uzaqlaşdırıb. Ötən il isə Avstriyanın "Austriya" klubu ilə ikinci təsnifat mərhələsində qarşılaşan klub ağır məğlubiyyətə (öz meydanında 1:4, rəqib meydanında 0:1) uğrayaraq Avroliqdan yenə kənar qalıb. Bu il isə Çempionlar Liqasında ikinci təsnifat mərhələsində ilk oyunda "Şerif"ə minimal hesabla məğlub olan (0:1) klub növbəti mərhələyə keçmək şansını saxlayır.

"Qarabağ"ın rəqibi niyə "eşşək arısı" olmasın..

"Şerif" in sabah Albaniyada 2 top fərqi ilə uduzması Ağdam klubu üçün daha uyğundur, amma "Kukesi" də asan rəqib deyil

"Qarabağ" ilk oyundakı böyük hesab fərqinə baxmayaraq, çətin ki, arxayınlaşsın və onların rəqibə layiqli müqavimət göstərəcəyi gözlənilir. Amma çalışmaq lazımdır ki, bu qarşılaşmada gərəksiz sən və rəqlər və ya zədələr olmasın. Çünki baş məşqçi Qurban Qurbanov bu oyundan sonra artıq üçüncü təsnifat mərhələsindəki rəqib-bu ya Moldovanın "Şerif", ya da Albaniyanın "Kukesi" klubu olacaq-ile oyun haqda fikirləşməli olacaq.

Bakı vaxtilə 21:00-da başlayacaq "Samtredia"- "Qarabağ" qarşılaşmasını Serbiyadan olan hakim Srca Yovanoviç idarə edəcək.

İtaliyanın çalışdırdığı "eşşək arıları" - "Şerif" ...

"Yeni Müsavat" oxucularına "Qarabağ"ın potensial rəqibləri haqda bir qədər geniş məlumat verəcəyik.

"Şerif" klubu Moldovanın tanınmamış Dnestryanı bölgəsinin klubudur. Cəmi 20 illik tarixi olan klub 1997-ci ildə yaradılıb. Dnestryanı "müstəqil dövlət" kimi tanımadığı üçün paytaxt Tiraspol klubu Moldova bayrağı altında çıxış edir. Yarandığı ildə klubu keçmiş SSRİ-də tanınmış futbol mütəxəssisi, 2015-ci ildə Ukraynada vəfat edən Əhməd Ələsgərov çalışdırıb ki, bu uğurda azərbaycanlı çalışdırıcının rolu dənilməzdir.

20 illik tarixinə baxmayaraq, klub Rumıniya, Ukrayna, Serbiya, Belarus və Xorvatiyadan olan əcnəbi məşqçilər çalışdırıb. Maraqlıdır ki, məşqçilərin bu cür rəngarəngliyi klubun heyətinə də ciddi təsir edib. Ukraynalılar gəlib beloruslar gedib, xorvat futbolçuları serblər əvəz edib, braziliyalılar, rumıniyalılar və daha kimlər...2013-2015-ci illərdə isə klubun məşqçilər korpusuna rəhbərlik yerli mütəxəssislərə həvalə olunub. 2016-cı ilin payızından isə klub italyali mütəxəssis Roberto Bordin çalışdırır.

52 yaşlı mütəxəssis İtaliyanın "Parma", "Napoli" və "Atalanta" kimi klublarında oynayıb. Futbolçu karyerasını başa vurduqdan sonra "Baloniya", "Pa-

dava" və "Sassuolo" kimi klublarda məşqçi köməkçisi işləyib. Tiraspol klubuna təyinatından əvvəl isə İtaliyanın dördüncü divizionunda oynayan "Triestini" klubunu çalışdırıb.

Sezonun ortasında klubun baş məşqçisi təyin edilən italyalının uğur qazanacağına az adam inanırdı. Bu səbəbdən də onla rəsmi kontrakt bir illik müddətinə bağlanıb. Onun təyinatı ilə bağlı o vaxtki xəbərlərə Moldova klubunun azarkeşlərinin maraqlı rəyləri də var. Hətta onu "italiyalı turist" adlandıranlar da olub. Amma italyalının rəhbərlik etdiyi klub çempionatda əzəli rəqibi "Daçiya" nı "qızıl oyun" da (xallar bərabər olduğu halda 10 klubun mübarizə apardığı divizionda Moldova çempionunu məhz "qızıl oyun" müəyyən edir) yenidən üstələyək həm 9-cu dəfə ölkə kubokuna sahib olub, həm də 15 qat çempionluğunu bəyram edib. Moldovada ölkə çempionatının iki turu artıq keçirilib və "Şerif" üçüncü yerdə

qərarlaşıb. Bir il əvvəl "Şerif" Çempionlar Liqasının ikinci təsnifat mərhələsində İsrailin "Hapolel" klubuna iki oyunun nəticəsinə görə uduzaraq mübarizəni dayandırdı.

Klubun heyətində çox güclü həm yerli, həm də əcnəbi futbolçular var. Klubun əsas qapıçısı xorvat Zvonimir Mikuliçdir. Müdafiədə Viktor Oliviyera, yerli futbolçu Petr Raku tandemi uğurlu alınır. Yarım müdafiə xəttində də braziliyalı var: Jo Santos. Yarım müdafiədə daha bir əcnəbi hollandiyalı Joremi De Noyerdir. Hücümə də "Şerif" əcnəbilərə üstünlük verib. Stefan Muqoşa Çernaqoriya futbolçusudur. Daha bir diqqətə layiq hücumçu isə Belçikalı legioner Zidi Badibanqadır.

"Kukesi" və danışılmış oyunlar...

Albaniya çempionu "Kukesi" bu ölkənin eyni adlı şəhərinin təmsil edir. Klub 1931-ci ildə Albaniya Futbol Federasiyasından bir il öncə "Şokeriya Sporiv Kosova" adı altında təsis

edilib. 1997-ci ildə ilk dəfə ölkənin birinci divizionuna vəsiqə alanda klub artıq "Pyerparami" adı ilə tanınırdı. Amma klub yüksək liqada çox qala bilməyib. 1991-ci ildə Albaniyada kommunist rejimin dağılması ilə klub da diqqətdən kənar qalıb. Yalnız 2010-cu ildə adını "Kukesi" kimi dəyişən klubun ulduzu parlağa başlayıb. Həmin il klub Albaniya Super Liqasına vəsiqə qazanıb. Sponsorların kluba yatırımları tezliklə istənilən nəticəni verib və 2012-2013-cü il sezonun yekununda ikinci yeri tutaraq

ilk dəfə Avropa liqasında oynamaq şansı qazanıb. İlk Avropa sınağında onlar indi Bakı "İnter" in rəqibi olan Lüksemburqun "Flora" klubu ilə qarşılaşıblar. Ev oyununda qapılara top vurulmayıb. Səfər oyununda isə 1:1 bərabərlik sayəsində klub ikinci təsnifat mərhələsinə vəsiqə qazanıb. İkinci mərhələdə "Sarayevo"nu da mübarizədən kənarlaşdırıblar. Sonrakı rəqib isə Donetsk "Metallurq" klubu olub. Bu mərhələni də hər iki oyunun nəticəsinə görə adlanan "Kukesi"nin pley-offda rəqibi Türkiyənin "Trabzonspor"u olub. "Kukesi" həm öz meydanında (0:2), həm rəqib meydanında (1:3) məğlub olaraq Avroliqanın qrup mərhələsinin bir addımlığından qayıdıb. 2014-2015-ci il Avroliqa arzusu isə ilk mərhələdən yarıda qalıb. Qazaxıstanın "Kayrat" klubu onları mübarizədən kənarlaşdırıb. 2015-2016-cı illərdə isə bu dəfə Polşanın güclü "Legiya" klubu üçüncü təsnifat mərhələsində onları yarışlar-

Klubu hazırda albaniyalı mütəxəssis Ernest Qoka çalışdırır. Maraqlıdır ki, ötən həftə Avstriyada təlim-məşq toplanışında olan klub ciddi qalmaqla üzleşib. Vesti.ru-nun məlumatına görə, "Şerif"lə oyuna hazırlıq üçün bu ölkədə olan klubun baş məşqçisi və 7 futbolçusu "danışılmış oyunlar" şübhəsi ilə sorğu-sual olunublar. Albaniya və Avstriya polisi klubun qaldığı hotelle gecəyan gəliblər. Albaniya çempionun həm milli çempionatda, həm də beynəlxalq səviyyəli görüşlərdəki bəzi "nəticələri" şübhələrə səbəb olub. Xəbərdə bildirilir ki, şübhələrə səbəblərdən biri Albaniya çempionun yoldaşlıq görüşündə Rusiyanın "Dinamo" klubuna 6-0 uduzması olub.

Klubda hazırda Braziliyanı, Kosovani, İspaniyanı, Makedoniyani, Xorvatiyanı və İsraili təmsil edən 8 legioner var. "Kukesi"nin hücum xəttində albaniyalı Sindrit Quriden başqa xorvat Matiya Dvornekoviç, Lukas Qonsales kimi braziliyalı futbolçu da yer alır.

"Qarabağ"ın kiminlə rəqib olacağı iyulun 19-da Albaniyadakı qarşılaşmadan sonra belli olacaq. Azarkeşlərinin "eşşək arısı" adlandırdıqları "Şerif" in sabah Albaniyada 2 top fərqi ilə uduzması "Qarabağ" üçün uyğundur. "Kukesi" "Şerif" dən daha uyğun rəqib kimi görünür. "Eşşək arı"ları üçüncü təsnifat mərhələsinə keçərsə, onları "meydandan qovmaq" o qədər də asan olmayacaq.

□ Nazim SABİROĞLU

MÜSAVAT

Son səhifə

N 179 (6763) 18 iyul 2017

Qadının üstünə əlil arabası düşdü, dünyasını dəyişdi

Yaponiyanın Takamasu şəhərində 76 yaşlı qadın üzərinə əlil arabalı bir nəfərin düşməsi nəticəsində dünyasını dəyişib. Bu barədə "Japan Today" nəşri xəbər verib. İncident mebel mağazasında baş verib. Əlil arabasında oturan 81 yaşlı qadın əri ilə birlikdə eskalatorla yuxarı qalxırdı. Üçüncü mərtəbəyə qalxanda o, müvazinetini itirib və pilləkənlə aşağıya doğru yıxılıb. Bu zaman o, özü ilə birlikdə əlil arabasındakı arvadını da dartaraq aparıb. Onların hər ikisi aşağıda dayanan yaşlı qadının üstünə yıxılıblar. Hədisədən 8 saat keçəndən sonra qadın aldığı zədələrə görə həyatını itirib. Yıxılmış kişi demək olar ki, heç bir zədə almayıb, həyat yoldaşında isə sınıqlar yaranıb. Halbuki mağazada xüsusi elanlar olub və orda yazılıb ki, eskalatorla uşaq və əlil arabası ilə qalxmaq doğru deyil. Kişi isə deyir ki, bu barədə dərin düşünmədən hərəkət edib. Onu ehtiyatsızlıqdan adam öldürmə mədəsinə görə cinayət məsuliyyətinə cəlb edə bilərlər.

İyun ayında isə xəbər verildi ki, Moskvada eskalatorlardan metroya 7 nəfər çinli yıxılıb. Onlar şelfi çəkməyə çalışırdı.

Həyatı boyu 270 min kilometr məsafə qaçıb

Kəçmiş britaniyalı marafonçu Ron Hill son 50 ildə hər gün 1.6 kilometrlik məsafəni qaçıb. Bu barədə "BBC News" xəbər verir. Məlumatla görə, kişi 1964-cü ilin 20 dekabr tarixindən etibarən qaçmağa başlayıb. 76 yaşlı idmançı Mançesterdəki 5 kilometrlik qaçışda iştirak edib. O, qaçışdan sonra jurnalistlərə açıqlamasında belə deyib: "Əgər siz qaçmağı özünüzdə adət etsəniz, bu, çox asan olacaq. Hamıya, sadəcə, qaçmağı məsləhət görürəm. Və təkcə 5 dəqiqədən sonra siz ritmi hiss edəcəksiniz və çox xoşunuza gələcək".

Son 50 ildə üst-üstə idmançı 270 min kilometr qa-

çıb. Ron Hill Boston marafonunda qalib gələn ilk britaniyalı qaçış ustası olub. Bundan başqa, o, üç dəfə olim-

piya oyunlarında iştirak edib. 1970-ci ildə Yediburqda qızıl medala layiq görülüb.

Çox gülən qadınlar tez kökəlir

Qadınlar gülərkən bundan sonra daha diqqətli olmalıdırlar. Amerikalı alimlər müəyyənləşdiriblər ki, ürəkdən gülmək iştahı artırır. Komediyalara və yumor olan verilişlərə baxmaq qızlarda daimi aqlıq hissi yaradır. Bu səbəbdən arıqlamaq və gözəl bədən fiqurası saxlamaq üçün pəhriz saxlayan qadınlara mütəxəssislər komediya seriallarına baxmamağı məsləhət görür. Həmçinin kim-

qanlı fraqmentlər göstərilib. Bu filmlərə baxmazdan əvvəl və sonra isə təcrübəyə qatılanların qan nümunələri götürüldü. Məlum olub ki, gülüş nəticəsində orqanizmdə leptinin səviyyəsi 15 faiz aşağı düşür. Bu maddə isə iştahı öldürür. Bunun əksinə olaraq aqlıq hormonu kimi bilinən qrelinin miqdarı isə 9 faiz artır. Qanlı və qorxulu filmlərin nümayişindən sonra isə xanımlardan heç biri yemək istəmir. Bu fakt bir daha sübut edir ki, kök insanlar yumşaq və şən olurlar. Arıq xanımlarda isə qəddarlıq hissləri güclüdür. O da məlumdur ki, xanımlar şən gecələr zamanı qidaları nəzarət edilməyəcəyi səviyyədə qəbul edirlər və qəbul olunmuş qidalanma formasından kənara çıxırlar. Bunun əsas səbəbi isə şənlikdir.

QOÇ - Görəcəyiniz işləri əvvəlcədən konkretləşdirin. Unutmayın ki, ilin bu dövrü karyeranız üçün həddindən ziyadə uğurlu ərafədir. Amma bugünkü vaxtınızı konkret olaraq sevgiyə həsr edin.

BUĞA - Mənfi enerjili Ayın bürcünüzdə olması səhhətinizə mənfi təsir göstərə bilər. Bu səbəbdən də ehtiyatlı davranış, qidalara xüsusi diqqət yetirmək sizin üçün olduqca vacibdir. Yeni işlərə də başlamayın.

ƏKİZLƏR - Gileylərinizi qabartmayın. Özünüzü təmkinli, eyni zamanda qürurlu göstərin. Düşülməmiş qərar çıxarmaq, risk etmək sizə uğur gətirməyəcək. Qohumlarınızla münasibətləri tənzimləyin.

XƏRÇƏNG - Əgər qarşıda bir həftəni səmərəli şəkildə başa vurmaq fikriniz varsa, bu gündən ciddi ölçü götürməlisiniz. Xeyallar qoynundan düşüb real addımlar atın. Müştərək fəaliyyət üçün də uğurludur.

ŞİR - Ehtiyatlı olun. Göy qübbəsi ciddi yanlışlığa yol verə biləcəyinizi bəyan edir. Mövcud situasiyaları kontrolda saxlamağa çalışın. Ürəyinizə olmayan təklifləri düşünmədən təxirə salın.

QIZ - Bir qədər gərgin situasiyalara cəlb oluna bilərsiniz. Odur ki, iş yoldaşlarınızla və ayrı-ayrı şəxslərlə davranışlarınızı tənzimləməlisiniz. Aqlınız kəsməyən işlərə girişməyin.

TƏRƏZİ - Günün ümumi axarı enerjinizi ikiqat artıracaq. Bu işə şəxsi işlərinizdə böyük irəliləyişlərin start götürəcəyinə şərait yaradacaq. İndiki halda gələcəyə ümidlə baxmalısınız.

ƏQRƏB - Güzəştə getməyi sevməyən təbiətin bu çağında bacardığınız qədər təmkin göstərin. Yaxşı olar ki, yorucu işlərə ara verib istirahət edə, həzin bir musiqiyə qulaq asasınız.

OXATAN - Əşyalarla, xüsusən də elektrik cihazları ilə ehtiyatlı davranın. Əks təqdirdə, xəsarət ala bilərsiniz. Axşama yaxın əsəblərinizi sakitləşdirmək üçün gəzintiye çıxın.

OĞLAQ - Yeni əlaqələr yaratmaq fikriniz varsa, saat 15-ə qədər əzmkarlığınızı artırın. Söhbət və müzakirələr zamanı özünüzü qürurlu aparmağa çalışın. Sonrakı saatlarda isə istirahət edin.

SUTÖKƏN - Mövcud sıxıntılarınıza görə dünyanı ittiham etməyin. Baş verənlərin səbəbini insanlarda və özünüzdə arayın. İxtiyarınızda olan bu təqvimdə yalnız bu barədə düşünün. Sevgi amilinə də diqqəti artırın.

BALİQLAR - Maliyyə sövdələşmələrində iştirak etmək üçün ideal gündür. Şəxsi büdcənizi artırmaq üçün bir az siyasətçi olun. Axşama yaxın çoxdan görmədiyiniz adamlarla rastlaşacaqsınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Təqaüdcü qadının gözündən 27 ədəd linza çıxdı

Həkimlər britaniyalı təqaüdcünün gözündən 27 ədəd linza çıxarıblar. Məlum olub ki, o, bunları gözündə unudub. Bu barədə lenta.ru saytı Böyük Britaniyanın "Optometry Today" nəşrinə istinadən xəbər yayıb. Linzalar 67 yaşlı qadının gözü müayinə edilərkən üzə çıxıb. Onun gözündə katarakta əməliyyatı keçirmək istəyiblər. Həkimlərin diqqətini qadının göz qişasındakı göy rəngli nəsnə çəkib. Bu isə kontakt linza olub. Detalları iki seans ərzində çıxarıblar. 35 il müddətində linza taxan qadının fasiləsiz olaraq daim linzadan istifadə etdiyi üzə çıxıb. Onun bəzən linzaları gözündə unutması da bu nəticəyə gətirib çıxarıb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN